

Дела

апостолска

Обећање Светог Духа

1 У својој првој књизи, Теофиле, писао сам о свему што је Исус почео да чини и учи све до дана када је био вазнет на небо, пошто је кроз Светог Духа дао упутства апостолима које је изабрао. ³Појавио им се после свог страдања и дао им многе доказе да је жив. Показивао им се четрдесет дана и говорио о Божијем царству.

⁴И док је још био заједно с њима, заповеди им: »Не удаљавајте се из Јерусалима, него чекајте Очево обећање, о којем сте чули од мене. ⁵Јер, Јован је крстио водом*, а ви ћете за неколико дана бити крштени Светим Духом.«

Вазнесење

⁶Тада га окупљени упиташе: »Госпode, хоћеш ли сада поново успоставити Израелово царство?«

⁷А он им рече: »Није ваше да знате времена или рокове које је својом влашћу одредио Отац. ⁸Али, примићете силу кад на вас сиђе Свети Дух и бићете моји сведоци у Јерусалиму, у целој Јудеји и Самарији, и све до краја земље.«

⁹И кад је то рекао, би вазнет на небо пред њиховим очима, а облак га сакри од њихових погледа. ¹⁰А док су они нетремице гледали ка небу како он одлази, два човека у белој одећи стадоше крај њих.

¹¹»Галилејци«, рекоше им, »зашто стојите и гледате ка небу? Овај Исус, који је од вас вазнет на небо, вратиће се исто овако како сте га видели да одлази на небо.«

Избор Јудиног наследника

¹²Тада се они вратише у Јерусалим са горе која се зове Маслинска, а од Јерусалима је

водом Или: у води

удаљена један суботњи дан хода*. ¹³А кад су стигли, попеше се у собу на спрату у којој су боравили: Петар, Јован, Јаков, Андреја, Филип, Тома, Вартоломеј, Матеј, Јаков Алфејев, Симон Зилот* и Јуда Јаковљев. ¹⁴Сви су се они истрајно и једнодушно молили заједно са женама и Маријом, Исусовом мајком, и његовом браћом.

¹⁵Тих дана устаде Петар међу браћом — а окупљеног народа је било око 120 душа — па рече: ¹⁶»Браћо, требало је да се испуни Писмо у којем је Свети Дух кроз Давидова уста прорекао за Јуду, који је био водич онима што су ухватили Исуса. ¹⁷А он се убрајао међу нас и имао је удела у овој служби.«

¹⁸Новцем добијеним за свој злочин купио је њиву, али се стрмоглавио и распукао, и сва утроба му се просула. ¹⁹То је познато свим становницима Јерусалима па су ту њиву на свом језику прозвали Акелдамах — што значи »Крвна њива«.

²⁰»Јер, записано је у Књизи псалама:

‘Нека му опусти кућа
и не било никог да у њој станује’*

и:

‘Нека његову службу* преузме други.’*

²¹Треба, дакле, да један од ових људи који су с нама били све време откако је Господ Исус дошао међу нас и од нас отишао ²²— почев од Јовановог крштења до дана кад је био вазнет од нас — буде сведок његовог васкрсења заједно с нама.«

²³Тада предложише двојицу: Јосифа званог Варсава (познатог и као Јуст) и

један ... хода То јест: око 1.100 метара

Зилот То јест: Ревнитель

‘Нека ... станује’ Псалми 69,25

његову службу Или: његово надгледништво

‘Нека ... други’ Псалми 109,8

Матију, ²⁴па се помолише, говорећи: »Господе, ти познајеш срца свих, покажи нам којег си од ове двојице одабрао ²⁵да преузме ову апостолску службу, од које је Јуда одступио — да би отишао где му је и место.«

²⁶Онда бацише коцке за њих и коцка паде на Матију. Тако је он придодат једанаесторици апостола.

Долазак Светог Духа

2Кад је дошао дан Педесетнице, сви су били заједно на једном месту. ²Одједном са неба дође хук, као кад дува силан ветар, и испуни сву кућу у којој су седели, ³а они угледаше нешто слично пламеним језицима, који се поделише па се по један постави на сваког од њих. ⁴И сви се испунише Светим Духом и почеше да говоре другим језицима како им је Дух давао да говоре.

⁵А у Јерусалиму су боравили побожни Јудеји из сваког народа под небом. ⁶Кад се зачуо овај хук, народ се окупи, збуњен јер их је сваки од њих чуо како говоре његовим језиком.

⁷Дивили су се и чудили, говорећи: »Зар нису сви ови који говоре Галилејци? ⁸Па како их онда сваки од нас чује на језику свог родног краја? ⁹Парћани, Миђани и Еламита, становници Месопотамије, Јудеје, Кападокије, Понта, Азије, ¹⁰Фригије, Памфилије, Египта и делова Ливије око Кирина, дошљаци из Рима, ¹¹Јудеји и проселити*, Крићани и Арапи — чујемо их како на нашим матерњим језицима објављују велика Божија дела!«

¹²И сви су, задивљени и збуњени, питали један другог: »Шта ово значи?«

¹³А други су се подсмевали, говорећи: »Слатког вина су се напили.«

Петрова проповед на Педесетницу

¹⁴Тада иступи Петар са Једанаесторицом, подиже глас и рече им: »Јудеји, и сви ви који боравите у Јерусалиму, саслушајте моје речи. Ово знајте: ¹⁵Ови људи нису пијани, као што ви мислите, јер тек је девет сати ујутро*. ¹⁶Него, ово је оно о чему је говорио пророк Јоил:

¹⁷ 'У последње дане, каже Бог, излићу свога Духа на све људе, и ваши синови и кћери ће пророковати, и ваши младићи имаће виђења, и ваши старци ће сањати снове.

¹⁸ А и на своје слуге и слушкиње излићу тих дана свога Духа, и они ће пророковати.

¹⁹ Показаћу чуда горе на небу и знамења доле на земљи, крв, огањ и стубове дима.

²⁰ Сунце ће се претворити у таму, а месец у крв, пре него што дође велики и славни Дан Господњи.

²¹ И свако ко призове име Господње, биће спасен.*

²²Израелци, чујте ове речи: Исуса Назарећанина — човека кога вам је Бог потврдио делима силе, чудима и знамењима која је, као што и сами знате, преко њега учинио међу вама — ²³њега сте ви, кад вам је у складу са чврстом Божијом одлуком и предзнањем био предат, рукама безаконика убили приковавши га на крст. ²⁴Али, Бог га је васкрсао, ослободивши га смртних мука, јер је било немогуће да га смрт задржи. ²⁵Давид, наиме, каже за њега:

'Стално сам гледао Господа пред собом; јер ми је здесна, нећу се пољубати.

²⁶ Зато ми је срце весело и језик кличе од радости;

чак ће ми и тело почивати у нади, ²⁷ јер ми душу нећеш оставити у Подземљу*

ни дозволити да Светац твој иструне.

²⁸ Показао си ми путеве живота, својим лицем ћеш ме испунити радошћу.*

²⁹Браћо, могу вам сасвим поуздано рећи да је патријарх Давид умро и био сахрањен, и да је његов гроб међу нама до дана данашњег. ³⁰Али, пошто је био пророк и знао да му је Бог уз заклетву обећао да ће једног од његових потомака поставити на његов престо, ³¹гледајући унапред, рече о Христовом васкрсењу: није остављен у Подземљу* нити му је тело иструнуло. ³²Бог

језику ... краја Дословно: језику у ком се родио проселити То јест: обраћени на јудаизам девет сати ујутро Дословно: трећи час дана

2,17-21 Јоил 2,28-32

Подземљу Дословно: Хаду

2,25-28 Псалми 16,8-11

је овог Исуса васкрсао, а сви ми смо томе сведоци. ³³Пошто је уздигнут Богу здесна, од Оца је примио обећаног Светог Духа, и излио је ово што сада гледате и слушате. ³⁴Јер, Давид се није попео на небеса, него сам каже:

‘Рече Господ моме Господу:
седи ми здесна,

³⁵ док од твојих непријатеља
не начиним подножје за твоје ноге.*»

³⁶Нека стога цео Израел поуздано зна да је овог Исуса, кога сте ви распели, Бог учинио и Господом и Христом*.»

³⁷Кад су то чули, потресени у срцу, рекоше Петру и осталим апостолима: »Шта да радимо, браћо?«

³⁸А Петар им рече: »Покајте се, и нека се сваки од вас крсти у име Исуса Христа за опроштење својих греха, и примићете дар Светога Духа. ³⁹Јер, то обећање је за вас, и за вашу децу, и за све који су далеко, које наш Господ Бог позове к себи.«

⁴⁰И још их је многим другим речима опомињао* и преклињао говорећи: »Спасите се од овог исквареног нараштаја.«

⁴¹Тада се крстише они који су прихватили његове речи. Тако им је тог дана било придодато око три хиљаде душа.

Заједнички живот верника

⁴²Они се посветише апостолском учењу, заједништву, ломљењу хлеба и молитвама. ⁴³Страх обузе сваку душу, а апостоли су чинили многа чуда и знамења. ⁴⁴А сви који су поверовали били су заједно и имали су све заједничко. ⁴⁵Продавали су своја добра и имовину, и делили свима, како је коме било потребно. ⁴⁶Сваког дана су се истрајно и једнодушно окупљали у Храму. По кућама су ломили хлеб и заједно јели радосног и искреног срца. ⁴⁷Хвалили су Бога и уживали наклоност целог народа, а Господ им је сваког дана придодавао оне који су се спасавали.

2,34-35 Псалми 110,1

Христом То јест: Месијом

И још ... опомињао Или: И још им је многим другим речима сведочио

Излечење хромога од рођења

ЗКад су се једном Петар и Јован пењали у Храм у време молитве, у три сата после подне*, ²неки људи пронеше човека који је био хром од рођења*. Сваког дана су га стављали крај врата Храма која се зову Дивна да проси милостињу од оних који улазе у Храм. ³Он виде да Петар и Јован намеравају да уђу у Храм па затражи од њих милостињу.

⁴Петар се — а с њим и Јован — загледа у њега па рече: »Погледај нас.«

⁵И он обрати на њих пажњу, очекујући да нешто од њих добије.

⁶А Петар рече: »Немам ни сребра ни злата, али ти дајем оно што имам: у име Исуса Христа Назарећанина — ходај!«

⁷И ухвативши га за десну руку, подиже га. Стопала и глежњеви му одмах ојачаше ⁸па он скочи на ноге и поче да хода. Онда с њима уђе у Храм, ходајући, скачући и хвалећи Бога. ⁹Кад га је сав народ видео како хода и хвали Бога, ¹⁰и кад су у њему препознали онога који је ради милостиње седео код врата Храма која се зову Дивна, зачудише се и запрепастише због оног што му се догодило.

Петрова проповед у Соломоновом трему

¹¹Како се он држао Петра и Јована, сав народ, зачуђен, похрли к њима у трем који се зове Соломонов.

¹²Кад је Петар то видео, рече народу: »Израелци, зашто вас ово чуди? Зашто гледате у нас као да смо ми својом силом или побожношћу учинили да овај човек прохода? ¹³Бог Авраамов, Исааков, и Јаковљев, Бог наших праотаца, прославио је свога слугу Исуса, кога сте ви предали да буде убијен и одрекли га се пред Пилатом иако је он одлучио да га ослободи. ¹⁴Одрекли сте се Свеца и Праведника, а затражили да вам поклоне убицу. ¹⁵Убили сте Зачетника живота, али Бог га је подигао из мртвих, чему смо ми сведоци. ¹⁶Вером у његово име оснажен је овај кога гледате и знате. Његово име и вера која долази кроз њега донели су потпуно оздрављење овом човеку пред свима вама.

у три сата после подне Дословно: у девети час од рођења Дословно: од мајчине утробе

¹⁷Али, браћо, знам да сте тако поступили из незнања, као и ваши поглавари. ¹⁸Бог је тако испунио оно што је унапред објавио кроз уста свих пророка — да ће његов Христос* страдати. ¹⁹Покајте се, дакле, и обратите се да вам се избришу греси, ²⁰да од Господа дођу времена окрепљења, и да вам пошаље унапред одређеног Христа* — Исуса. ²¹Он треба да остане на небу све до времена успостављања свега онога о чему је Бог давно говорио кроз уста својих светих пророка. ²²Јер, Мојсије је рекао: 'Господ, ваш Бог, подићи ће вам између ваше браће пророка као што сам ја. Њега слушајте у свему што вам каже. ²³А ко год* не послуша тог пророка, нека се искорени из народа.*'

²⁴И сви пророци који су говорили, од Самуила надаље, најавили су ове дане. ²⁵Ви сте синови пророка и савеза који је Бог склопио с вашим праоцима рекавши Аврааму: 'Твојим потомством* биће благословени сви народи на земљи.*' ²⁶Кад је Бог подигао свога Слугу, прво га је вама послао да вас благослови одвраћајући сваког од вас од ваших злих дела.«

Петар и Јован пред Синедрионом

4 Док су они још говорили народу, приђоше тим свештеници, заповедник храмске страже и садужеји. ²Били су озлојеђени што они уче народ и што у Исусу објављују васкрсење из мртвих ³па их ухватише и ставише у тамницу до следећег дана јер је већ било вече. ⁴Али, многи од оних који су чули Реч повероваше, па се број мушкараца повећао на око пет хиљада.

⁵Сутрадан се у Јерусалиму састадоше поглавари, старешине и учитељи закона, ⁶првосвештеник Ана, Кајафа, Јован, Александар и остали из првосвештеничке породице. ⁷Они изведоше апостоле пред себе па почеше да их испитују: »Којом силом или којим именом сте ово учинили.«

⁸Тада им Петар, испуњен Светим Духом, рече: »Народни поглавари и старешине! ⁹Ако смо данас позвани на одговорност због доброг дела, учињеног болесном човеку,

чиме је он излечен, ¹⁰онда знајте сви ви и цео израелски народ: овај стоји пред вама здрав захваљујући имену Исуса Христа Назарећанина, кога сте ви распели, а кога је Бог подигао из мртвих. ¹¹Он је

‘камен који сте ви зидари одбацили, који постаде камен угаони.*'

¹²И нема спасења ни у ком другом, јер људима није дато ниједно друго име под небом којим треба да се спасемо.«

¹³Кад су видели Петрову и Јованову смелост, и кад су схватили да су то необразовани и обични људи, зачудише се. Знали су да су они били с Исусом, ¹⁴али како су видели излеченог човека где стоји с њима, нису могли ништа да им приговоре. ¹⁵Зато им наредише да изађу из Синедриона* па почеше међу собом да се договарају, ¹⁶говорећи: »Шта да радимо с овим људима? Јер, сви који живе у Јерусалиму знају да су они учинили очигледно знамење, и ми га не можемо порећи. ¹⁷Али, да се ово даље не разгласи у народу, запретимо им да више ником не говоре у то име.«

¹⁸Онда их позваше па им наредише да више ништа не говоре или уче у Исусово име.

¹⁹Али, Петар и Јован им одговорише: »Сами просудите да ли је пред Богом право да вас слушамо пре него Бога? ²⁰Ми не можемо да не говоримо о оном што смо видели и чули.«

²¹А они им још једном запретише па их ослободише. Нису могли да одлуче како да их казне јер је сав народ славио Бога због оног што се догодило. ²²Јер, човек који је био чудесно излечен имао је више од четрдесет година.

²³Ослобођени, Петар и Јован одоше својима и известише их о свему што су им рекли првосвештеници и старешине. ²⁴Кад су ови то чули, једнодушно зазваше Бога* и рекоше: »Господару, ти који си створио небо, земљу и море, и све што је у њима, ²⁵рекао си Светим Духом кроз уста свог слуге Давида, нашег оца:

Христос То јест: Месија

Христа То јест: Месију

ко год Дословно: свака душа која

3,23 5. Мојсијева 18,15, 18-19

потомством Дословно: семеном

3,25 1. Мојсијева 22,18; 26,4

4,11 Псалми 118,22

Синедриона Или: Већа; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду
зазваше Бога Дословно: подигоше глас к Богу

‘Зашто се пагани буне,
а народи узалуд кују завере?
26 Устају земаљски краљеви
и кнежеви се удружују против Господа
и против Помазаника његовог.*

27 Заиста, Ирод и Понтије Пилат су се у овом граду удружили с паганима и с народом* Израеловим против твог светог слуге Исуса, кога си помазао, 28 да учине онако како су твоја рука и твоја одлука унапред одредиле да се догоди. 29 Сада, Господе, погледај њихове претње, и дај својим слугама да твоју Реч говоре са свом смелашћу. 30 Пружи своју руку да именом твог светог слуге Исуса буде излечења, знамења и чуда.«

31 Кад су завршили молитву, затресе се место на којем су се окупили и сви се испунише Светим Духом па почеше смело да говоре Божију реч.

Живот верника

32 А сви који су поверовали, били су једно срцем и душом. Нико није говорио да је нешто од његове имовине само његово, него им је све било заједничко. 33 Апостоли су са великом силом сведочили о васкрсењу Господа Исуса, и велика милост била је на свима њима. 34 Нико од њих није оскудевао, јер сви који су поседовали земљу или куће, продавали су их и доносили новац од продаје 35 па га стављали апостолима пред ноге. Од тога се онда сваком давало колико му је требало. 36 И Јосиф, левит, родом Кипранин, кога су апостоли прозвали Варнава — што значи »син утехе« — 37 продаде њиву коју је имао, а новац донесе и стави га апостолима пред ноге.

Ананија и Сапфира

5 А неки човек по имену Ананија са својом женом Сапфиром продаде имање 2 па са жениним знањем задржа део новца за себе, а остатак донесе и положи апостолима пред ноге.

3 Тада му Петар рече: »Ананија, зашто ти је Сатана испунио срце па си слагао Светог

Духа и задржао део новца од земље? 4 Зар ти није припадала пре него што си је продао? А кад си је продао, зар ти новац није био на располагању? Зашто си у своје срце ставио такво дело? Ниси слагао људе, него Бога.«

5 Кад је Ананија чуо ове речи, паде и издахну, а силан страх обузе све који су то чули. 6 Неки младићи усташе и увише га па га изнесе напоље и сахранише.

7 После отприлике три сата, уђе и његова жена, не знајући шта се догодило.

8 Петар је упита: »Реци ми, да ли сте земљу продали за толико и толико?«

»Да«, одговори она, »за толико.«

9 »Зашто сте се договорили да искушате Господњег Духа?« рече јој Петар. »Гледај! Пред вратима су ноге оних који су сахранили твог мужа; а и тебе ће изнети.«

10 И она истог часа паде пред његове ноге и издахну. Тада уђоше они младићи и нађоше је мртву па је изнесе и сахранише поред њеног мужа. 11 А силан страх обузе сву цркву и све који су то чули.

Знамења и чуда

12 Апостоли су чинили многа знамења и чуда у народу. Сви су се једнодушно окупљали у Соломоновом трему. 13 Нико други није се усуђивао да им се придружи, али их је народ веома хвалио. 14 А број мушкараца и жена који су поверовали у Господа бивао је све већи, 15 тако да су износили болесне на улице и стављали их на постеље и простирке, не би ли, кад Петар наиђе, бар његова сенка пала на неког од њих. 16 А нагрнуше и многи из градова око Јерусалима па су доносили болесне и оне које су мучили нечисти духови. И сви су били излечени.

Прогон апостола

17 Тада се првосвештеник и све његове присталице — то јест садукеејска странка — испунише завишћу 18 па похватише апостоле и бацише их у јавни затвор.

19 Али, Господњи анђео ноћу отвори врата тамнице па их изведе и рече: 20 »Идите, станите у Храм и говорите народу све о овом Животу.«

21 И они га послушаше па у зору уђоше у Храм и почеше да уче народ.

А кад су првосвештеник и његове присталице стигли, сазваше Синедрион* и све старешине Израела па послаше у затвор да их доведу.

²²Али, кад су слуге стигле у тамницу, не нађоше их па се вратише и јавише: ²³»Нашли смо затвор добро закључан, и тамничаре како стоје пред вратима. Али, кад смо их отворили, унутра нисмо нашли никог.«

²⁴Кад су заповедник храмске страже и првосвештеници то чули, почеше у недоумици да се питају шта би то могло да буде.

²⁵Уто стиже неко па им рече: »Ено они људи што сте их бацили у тамницу стоје у Храму и уче народ!«

²⁶Тада заповедник оде са својим слугама и доведе их, али не на силу јер су се бојали да их народ не каменује. ²⁷Кад су их довели, поставише их пред Синедрион*, а првосвештеник поче да их испитује.

²⁸»Строго смо вам наредили да не учите народ у то име«, рече он, »а ви сте, ево, преплавили Јерусалим својим учењем и хоћете да на нас падне крв тога човека!«

²⁹Тада Петар и остали апостоли одговорише: »Треба се покоравати Богу пре него људима. ³⁰Бог наших праотаца васкрсао је Исуса, кога сте ви убили обесивши га о дрво. ³¹Њега је Бог својом десницом узвисио као Кнеза* и Спаситеља да Израелу подари покајање и опроштење греха. ³²И ми смо томе сведоци, као и Свети Дух, кога је Бог дао онима који му се покуравају.«

³³Кад су то чули, силно се наљутише и хтедоше да их убију. ³⁴Али, тада у Синедриону* устаде фарисеј по имену Гамалиил, учитељ закона кога је поштовао цео народ. Он нареди да се апостоли накратко изведу напоље ³⁵па рече: »Израелци, добро пазите шта ћете да урадите с овим људима. ³⁶Јер, пре неког времена појавио се Тевда и говорио за себе да је неко и нешто, а пришло му је око четири стотине људе. Он је смакнут, а све његове присталице су се разбежале, и од тога не би ништа. ³⁷После тога — у време пописа — појави се Јуда Галилејац и за собом повуче народ. И он је убијен, а све

његове присталице су се расприле. ³⁸Зато вам сада кажем: Оканите се ових људи и пустите их. Јер, ако је њихов наум или дело од људи, биће осујећен. ³⁹Али, ако је од Бога, нећете моћи да их спречите, него ћете се наћи у рату против Бога!« И они га послушаше.

⁴⁰Онда позваше апостоле к себи, ишибаше их и наредише им да не говоре у Исусово име па их ослободише. ⁴¹А ови одоше из Синедриона*, радујући се што су били достојни да претрпе понижење за Исусово име. ⁴²И нису престајали да сваког дана у Храму или по кућама уче народ и проповедају еванђеље* о Христу Исусу.

Избор Седморице

БТих дана, како је број ученика све више растао, грчки Јевреји почеше да гунђају против јудејских Јевреја јер су њихове удовице биле запостављане при свакодневном дељењу хране.

²Тада Дванаесторица позваше к себи све ученике па рекоше: »Не би било право да ми занемаримо Божију реч да бисмо служили око трпеза. ³Стога, браћо, пронађите међу собом седморицу људи за које се зна да су пуни Духа и мудрости. Њима ћемо поверити ову дужност, ⁴а ми ћемо се посветити молитви и служењу Речи.«

⁵Овај предлог се свиде свима окупљенима па изабраше Стефана, човека пуног вере и Светог Духа, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена и Николу, проселита* из Антиохије. ⁶Онда их поставише пред апостоле, који се помолише и положише на њих руке.

⁷Тако се Божија реч ширила. Број ученика у Јерусалиму брзо је растао, а вери се покорило и велико мноштво свештеника.

Стефан ухваћен

⁸А Стефан, човек пун милости и силе, чинио је велика чуда и знамења међу народом. ⁹Али, диглоше се неки из такозване синагоге Слободњака — Киринци, Александринци, као и они из Киликије и Азије — па почеше да се препиру са Стефаном. ¹⁰Али,

Синедрион Или: Веће; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду
Кнеза Или: Зачетника

еванђеље Или: радосну вест
проселита То јест: обраћеника на јудаизам

нису могли да се супротставе мудрости и Духу којим је говорио. ¹¹Зато наговорише неке људе да кажу: »Чули смо га како хули на Мојсија и на Бога.«

¹²Тако подбунеше народ, старешине и учитеље закона па ови дођоше, зграбише га и одвукоше пред Синедрион*. ¹³А подметнуше и лажне сведоке, који рекоше: »Овај човек непрестано говори против овог светог места и против Закона. ¹⁴Чули смо га, наиме, како говори да ће Исус Назарећанин разорити ово место и изменити обичаје које нам је предао Мојсије.«

¹⁵А сви који су седели у Синедриону* и нетремице гледали у Стефана, видеше да му је лице као лице анђела.

Стефанова проповед

7 Тада првосвештеник упита: »Је ли то тако?«

²А он рече: »Браћо и очеви, чујте ме! Бог славе показао се нашем праоцу Аврааму док је још био у Месопотамији, пре него што се настанио у Харану, ³и рекао му: 'Отиди из своје земље и од своје родбине и иди у земљу коју ћу ти показати.'*

⁴И он је тада отишао из земље Халдејаца и настанио се у Харану. После смрти његовог оца, Бог га је оданде преселио у ову земљу у којој ви сада живите. ⁵Али, у њој му није ниједну стопу дао у наследство, него је обећао да ће је дати у посед њему и његовим потомцима после њега, иако Авраам још није имао дете. ⁶Бог му је овако говорио: 'Твоји потомци ће бити странци у туђој земљи. Пашће у ропство и биће злостављани четири стотине година. ⁷Али, ја ћу судити народу коме ће они робовати', рече Бог, 'а после тога ће они изаћи и клањати ми се на овом месту.'* ⁸Онда му је дао савез обрезања па кад му се родио Исаак, он га је осмог дана обрезао. Исааку се родио Јаков, а Јакову дванаест патријарха.

⁹А патријарси су били љубоморни на Јосифа па су га продали у Египат. Али, Бог је био с њим ¹⁰и избављао га је из свих његових невоља. Дао му је милост и мудрост пред фараоном, египатским краљем, који га

је поставио за управитеља над Египтом и над свим својим двором. ¹¹Онда је у целом Египту и Ханану завладала глад и велике невоље, и наши праоци нису могли да нађу хране. ¹²Кад је Јаков чуо да у Египту има жита, послао је онамо наше праоце први пут. ¹³А кад су отишли други пут, Јосиф је рекао својој браћи ко је па је фараон сазнао Јосифово порекло. ¹⁴После тога је Јосиф послао по свог оца Јакова и сву своју родбину — седамдесет пет душа — ¹⁵и Јаков је отишао у Египат. И онде су умрли он и наши праоци ¹⁶па су их пренели у Сихем и положили у гроб који је Авраам у Сихему новцем купио од Еморових синова.

¹⁷Како се приближавало време да се испуни обећање које је Бог дао Аврааму, наш народ је у Египту растао и множио се, ¹⁸док у Египту није завладао један други краљ, који није знао за Јосифа. ¹⁹Он је лукаво поступао с нашим родом и тлачио је наше праоце, терајући их да тек рођену децу остављају напољу да не остану у животу.

²⁰У то време се родио Мојсије и био је Богу мио. Три месеца је био одгајан у очевој кући, ²¹а кад су га оставили напољу, узела га је фараонова кћи и подигла као свог сина. ²²Мојсије је био поучен у свој египатској мудрости и био је сиљан речју и делом.

²³Кад је напунио четрдесет година, пало му је на ум да посети своју браћу Израелце. ²⁴И кад је видео да једног од њих злостављају, он га је одбранио и осветио убивши Египћанина. ²⁵Мислио је да ће његова браћа схватити да им Бог преко њега шаље спасење, али они нису схватили.

²⁶Сутрадан је наишао на неке од њих док су се тукли па је покушао да их помири говорећи: 'Људи, ви сте браћа. Зашто злостављате један другог?'

²⁷Али, онај који је злостављао свога ближњег, одгурнуо је Мојсија и рекао: 'Ко је тебе поставио за владара и судију над нама? ²⁸Хоћеш ли и мене да убијеш као што си јуче убио оног Египћанина?*' ²⁹Кад је Мојсије то чуо, побеже и настани се као странац у Мадиама, где му се родише два сина.

³⁰После четрдесет година, појавио му се анђеу у пламену горућег грма, у пустињи

Синедрион Или: Веће; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду

7,3 1.Мојсијева 12,1

7,6-7 1.Мојсијева 15,13-14

7,28 2.Мојсијева 2,14

близу Синајске горе. ³¹Кад је Мојсије то видео, задивио се том призору. И док је прилазио да боље погледа, зачуо је Господов глас: ³²‘Ја сам Бог твојих праотаца, Бог Авраамов, Исааков и Јаковљев.’* Мојсије је дрхтао од страха и није се усуђивао да подигне поглед.

³³Тада му је Господ рекао: ‘Изуј обућу са својих ногу јер је место на ком стојиш свето тле. ³⁴Видео сам потлаченост свога народа у Египту. Чуо сам његово уздисање па сам сишао да га избавим. А сад, хајде! Послаћу те у Египат.’*

³⁵Тог Мојсија, кога су они одбацили кад су рекли: ‘Ко је тебе поставио за владара и судију?’ — баш њега је Бог, преко анђела који му се јавио у грму, послао да буде и владар и избавитељ. ³⁶И он их је извео, чинећи чуда и знамења у Египту, на Црвеном мору и четрдесет година у пустињи.

³⁷То је онај Мојсије који је рекао Израелцима: ‘Бог ће вам између ваше браће подићи пророка као што сам ја.’* ³⁸То је онај који је био на скупу у пустињи, са анђелом који му је говорио на Синајској гори и са нашим праоцима. Он је примио живе речи да их преда нама. ³⁹Али, наши праоци нису хтели да му се покоре, него су га одбацили и у својим срцима се окренули Египту. ⁴⁰‘Направи нам богове који ће ићи пред нама.’ рекли су Аарону. ‘А што се тиче оног Мојсија, који нас је извео из Египта, не знамо шта му се догодило.’* ⁴¹И тих дана су направили теле и принели жртву том идолу, радујући се делима својих руку. ⁴²Али, Бог се окренуо од њих и предао их да служе небеској војсци, као што је записано у Књизи пророка:

‘Да ли си ми приносио клане животиње и жртве четрдесет година у пустињи, доме Израелов?’

⁴³ Носили сте шатор Молохов и звезду вашег бога Рефана, идоле које сте направили да им се клањате!

Зато ћу вас послати у изгнанство*, даље од Вавилона.

⁴⁴Наши праоци су у пустињи имали Шатор сведочанства, направљен онако како је наредио Онај који је рекао Мојсију да га направи према узору који је видео. ⁴⁵Наши праоци су га примили и под Исусом га унели у земљу пагана које је Бог истерао пред нашим праоцима. Тако је било све до Давида, ⁴⁶који је уживао Божију наклоност*. Он је молио да нађе боравиште за Бога Јаковљевог*, ⁴⁷али му је тек Соломон саградио Дом.

⁴⁸Свевишњи, међутим, не живи у рукотворинама. Као што каже пророк:

⁴⁹ ‘Небо ми је престо, а земља подножје мојим ногама. Какав ћете ми дом саградити, говори Господ, или где је место мога починка?’

⁵⁰ Зар није моја рука све ово начинила?*

⁵¹Ви тврде шије и необрезаних срца и ушију! Увек се противите Светом Духу! Исти сте као ваши очеви! ⁵²Којег пророка нису ваши очеви прогонили? Чак су и убили оне који су предсказали долазак Праведника. Њега сте сада издали и убили ви, ⁵³који сте преко анђела примили Закон, али му се нисте покорили.«

Стефанова смрт

⁵⁴Кад су они то чули, силно се разљутише и почеше да шкргућу зубима на њега. ⁵⁵А он, пун Светог Духа, загледа се у небо и виде Божију славу и Исуса како стоји Богу здесна ⁵⁶па рече: »Ево, гледам небеса отворена и Сина човечијега како стоји Богу здесна.«

⁵⁷Али, они почеше да вичу из свег гласа, запушише уши па сложено навалише на њега. ⁵⁸Онда га одвукоше из града и засуше камењем. А сведоци одложише своју одећу код ногу младића који се звао Савле.

⁵⁹Док су га засипали камењем, Стефан повика: »Господе Исусе, прими мој дух.«

7,32 2.Мојсијева 3,6

7,33-34 2.Мојсијева 3,5-10

7,37 5.Мојсијева 18,15

7,40 2.Мојсијева 32,1

7,42-43 Амос 5,25-27

који ... наклоност Дословно: нашао милост пред Богом за Бога Јаковљевог У неким раним рукописима стоји: за дом Јаковљев

7,49-50 Исаија 66,1-2

⁶⁰Онда паде на колена и повика из свег гласа: »Госпoде, не узми им ово за грех!« И кад је то рекао, издахну*.

8 А Савле је одобравао његово убиство.

Савле прогони Цркву

Тог дана поче велико прогањање цркве у Јерусалиму. Сви се, осим апостола, распршише по јудејским и самаријским крајевима. ²Неки побожни људи сахранише Стефана и дубоко га ожалише. ³А Савле је пустошио Цркву. Ишао је од куће до куће, одвлачио мушкарце и жене и предавао их у тамницу.

Еванђеље у Самарији

⁴Они који су се распршили, проповедали су Реч куд год су ишли. ⁵Тако Филип дође у један самаријски град па им је проповедао Христа*. ⁶Кад га је народ чуо и видео знамења која је чинио, сви једнодушно обратише пажњу на оно што је говорио. ⁷Нечисти духови су уз силну буку излазили из многих опседнутих, а оздрављали су и многи одузети и хроми. ⁸И настаде велика радост у том граду.

⁹А у том граду се већ неко време бавио врачањем човек по имену Симон и задивљивао самаријски народ. Говорио је за себе да је величина, ¹⁰и сви су га, од малих до великих, слушали и говорили: »Овај је Божија сила која се зове Велика.«

¹¹А слушали су га јер их је већ дуго задивљивао врачањем. ¹²Али, кад су поверовали Филипу, који је проповедао еванђеље* о Божијем царству и о имену Исуса Христа, крштавали су се и мушкарци и жене. ¹³Поверова и сам Симон и крсти се па остаде уз Филипа, задивљен знамењима и делима силе која је видео.

¹⁴Кад су апостоли у Јерусалиму чули да је Самарија прихватила Божију реч, послаше им Петра и Јована. ¹⁵Они дођоше и помолише се за њих да приме Светог Духа. ¹⁶Он још није био сишао ни на једног од њих пошто су били крштени само у име Господа Исуса. ¹⁷Онда на њих положише руке, и они примише Светог Духа.

издахну Дословно: заспа
Христа То јест: Месију
еванђеље Или: радосну вест

¹⁸Кад је Симон видео да се полагањем апостолских руку даје Дух, понуди апостолима новац, говорећи: ¹⁹»Дајте и мени ту моћ да свако на кога положим руке, прими Светог Духа.«

²⁰А Петар му рече: »Пропао твој новац заједно с тобом јер си мислио да се Божији дар стиче новцем! ²¹Ти немаш ни дела ни удела у овоме јер ти срце није исправно пред Богом. ²²Покај се, дакле, због ове своје opakости, и моли се Господу да ти опрости што си у срцу гајио такву мисао. ²³Јер, видим да си пун горчине и окован неправдом.«

²⁴Тада Симон одговори: »Ви се помолите Господу за мене да ме не снађе ништа од оног што сте рекли.«

²⁵А они се, кад су изнели своје сведочанство и објавили Господњу реч, вратише у Јерусалим, проповедајући еванђеље* у многим самаријским селима.

Филип и Етиопљанин

²⁶Господњи анђео рече Филипу: »Спреми се па иди према југу на пут — онај кроз пустињу — који се спушта из Јерусалима у Газу.«

²⁷И Филип се спреми и пође. А један Етиопљанин, евнух, високи службеник етиопске краљице Кандаке, задужен за сву њену ризницу, био је у Јерусалиму да се поклони Богу ²⁸па се враћао кући. Седео је на својим колима и читао пророка Исаију.

²⁹Тада Дух рече Филипу: »Приђи оним колима и остани уз њих.«

³⁰Кад је Филип притрчао колима, чу онога како чита пророка Исаију па га упита: »Разумеш ли то што читаш?«

³¹»Како бих могао да разумем ако ми неко не објасни?« одговори Етиопљанин па позва Филипа да се попне и седне с њим.

³²А одломак из Писма који је читао био је овај:

»Одведоше га као овцу на клање;
и као што је јагње немо пред оним ко
га стриже,
тако ни он не отвори своја уста.
³³ У његовом понижењу, правда му је
ускраћена.
Ко може да опише његове потомке?
Јер, живот му је узет са земље.«*

³⁴»Каж ми, молим те«, рече евнух Филипу, »о коме то пророк говори — о себи или о неком другом?«

³⁵Тада му Филип, почев од тог Писма, објави еванђеље* о Исусу.

³⁶А док су тако ишли путем, стигоше до неке воде па евнух рече: »Ево воде! Шта ме спречава да се крстим?« ³⁷*

³⁸Онда заповеди да кола стану па обојица — и Филип и евнух — сиђоше до воде, и он га крсти. ³⁹А кад су изашли из воде, Господњи Дух однесе* Филипа и евнух га више није видео, него настави својим путем, радујући се.

⁴⁰А Филип се обре у Азоту па је проповедао еванђеље* у свим градовима кроз које је пролазио док није стигао у Кесарију.

Савлово обраћење

(Дела апостолска 22,6-16; 26,12-18)

9 А Савле, и даље силно обузет жељом да прети Господњим ученицима и да их убија, оде првосвештенику ²и замоли га за писма синагогама у Дамаску да би — ако нађе следбенике овог Пута, мушкарце или жене — могао у оковима да их доведе у Јерусалим.

³Кад је, путујући, стигао већ близу Дамаска, изненада га обасја светлост са неба.

⁴Он паде на земљу и зачу глас како му говори: »Савле, Савле, зашто ме прогониш?«

⁵А он упита: »Ко си ти, Господе?«

»Ја сам Исус, кога ти прогониш«, рече му. ⁶»Него, устани и уђи у град, и биће ти речено шта треба да учиниш.«

⁷А његови сапутници су стајали неми јер су чули глас, али никог нису видели. ⁸Тада се Савле подиже са земље, али кад је отворио очи, није могао да види. Зато га узеше за руку и уведоше у Дамаск. ⁹Три дана није видео, а није ни јео ни пио.

¹⁰А у Дамаску је био неки ученик по имену Ананија.

Господ му у виђењу рече: »Ананија!«

А он одговори: »Ево ме, Господе.«

еванђеље Или: радосну вест

8,37 У неким касним рукописима стоји: крстим?«

³⁷Филип му рече: »Ако верујеш из свег срца, можеш.«

А он му одговори: »Верујем да је Исус Христос Син Божији.«

однесе Или: зграби

¹¹»Устани«, рече му Господ, »па иди у улицу која се зове Права, и у Јудиној кући потражи Таршанина по имену Савле. Јер, ено га, моли се, ¹²а у виђењу је видео човека по имену Ананија како улази и полаже своје руке на њега да прогледа.«

¹³»Господе«, одговори Ананија, »од многих сам чуо о том човеку, колико је зла учинио твојим светима у Јерусалиму. ¹⁴А и овде има овлашћење првосвештеника да окује све који призивају твоје име.«

¹⁵Али, Господ му рече: »Иди, јер тај човек је моје изабрано оруђе да изнесе моје име пред пагане, пред краљеве и пред Израелце. ¹⁶Ја ћу му показати колико треба да претрпи за моје име.«

¹⁷И Ананија оде до оне куће и уђе па положи руке на њега, говорећи: »Брате Савле, послао ме Господ — Исус, који ти се показао на твом путу овамо — да прогледаш и да се испуниш Светим Духом.«

¹⁸И одмах је нешто као крљушт спало с његових очију, и он прогледа па устаде и крсти се. ¹⁹Онда је јео и повратио снагу.

Савле проповеда у Дамаску

У Дамаску је провео неколико дана с ученицима ²⁰и одмах је по синагогама проповедао да је Исус Син Божији. ²¹И сви који су га чули, били су запањени.

»Зар ово није онај што је у Јерусалиму истребљивао оне који призивају ово име?« питали су. »И зар није и овамо дошао да их у оковима одведе првосвештеницима?«

²²А Савле је постајао све силнији и збуњивао је Јудеје који су живели у Дамаску, доказујући да Исус јесте Христос*.

Савлово бекство из Дамаска

²³Кад је прошло много дана, Јудеји се договорише да га убију, ²⁴али Савле дозна за њихов наум. Они су и дању и ноћу пазили на градске капије да га убију, ²⁵али га једне ноћи поведоше његови ученици и у корпи спустише преко зидина.

Савле у Јерусалиму

²⁶Кад је стигао у Јерусалим, покушао је да се придружи ученицима, али су га се сви бојали јер нису веровали да је ученик. ²⁷Али, Варнава га прихвати и одведе апостолима па

Христос То јест: Месија

им исприча како је Савле на путу видео Господа и да му је Господ говорио, и како је у Дамаску смело проповедао у Исусово име. ²⁸Тако он остаде с њима. Слободно се кретао по Јерусалиму и смело проповедао у Господње име. ²⁹Разговарао је и расправљао са грчким Јеврејима, али они су настојали да га убију. ³⁰Кад су браћа за то сазнала, одведоше га у Кесарију, а оданде га послаше у Тарс.

³¹Тако је Црква у целој Јудеји, Галилеји и Самарији била на миру. Изграђивала се, живећи у страху Господњем, и умножавала уз помоћ Светог Духа.

Излечење Енеје

³²Кад је Петар све обилазио, дође и к светима који су живели у Лиди. ³³Онде нађе неког човека по имену Енеја, који је осам година лежао одузет у постељи.

³⁴»Енеја«, рече му Петар, »Исус Христос те исцељује. Устани и намести своју постељу.«

И он одмах устаде. ³⁵Кад су га видели сви који су живели у Лиди и Сарону, обратише се Господу.

Петар оживљава Дорку

³⁶А у Јопи је била једна ученица по имену Тавита — што значи »Дорка«*. Она је стално чинила добра дела и давала милостињу. ³⁷Тих дана она се разболе и умре па је окупаше и положише у соби на спрату. ³⁸Како је Лида близу Јопе, ученици су чули да је Петар у Лиди па му послаше двојицу с молбом: »Дођи к нама без оклевања.«

³⁹И Петар се спреми и пође с њима, а кад је стигао, одведоше га у собу на спрату. Окружише га све удовице, плачући и показујући му кошуље и другу одећу коју је Дорка сашила док је још била с њима. ⁴⁰Тада их Петар све посла напоље па клекну и помоли се.

Онда се окрену телу и рече: »Тавита, устани.«

А она отвори очи, угледа Петра па седе. ⁴¹Он јој пружи руку и подиже је па позва свете и удовице и показа им је живу.

⁴²То се разгласи по целој Јопи па многи повероваше у Господа. ⁴³А Петар још неколико дана остаде у Јопи, код неког Симона кожара.

Петар и Корнилије

10У Кесарији је био неки човек по имену Корнилије, капетан чете која се звала Италијанска. ²Побожан и богобојажљив, као и сви његови укућани, давао је многе милостиње народу и стално се молио Богу.

³Једног дана око три сата после подне* имао је виђење: јасно је видео Божијег анђела како улази к њему и каже: »Корнилије!«

⁴Корнилије се, обузет страхом, загледа у њега па рече: »Молим, Господе?«

А он му рече: »Твоје молитве и милостиње уздигле су се до Бога као жртве подсетнице. ⁵Сада пошаљи људе у Јопу да доведу Симона кога зову Петар. ⁶Он је гост код неког Симона кожара, чија је кућа поред мора.«

⁷Кад је анђеоло који му је говорио отишао, Корнилије позва двојицу својих слугу и једног побожног војника који му је био привржен ⁸па им све исприча и посла их у Јопу.

⁹Сутрадан око поднева*, док су они путовали и приближавали се граду, Петар се попе на кров да се помоли. ¹⁰Био је гладан и хтео је да једе, али док су му спремали јело, он паде у занос. ¹¹Виде отворено небо и како силази посуда као велико платно које се на своја четири краја спушта на земљу. ¹²У њој су биле све врсте четвороножаца, земаљских гмизаваца и птица небеских.

¹³Тада му неки глас рече: »Устани, Петре, кољи и једи!«

¹⁴А Петар рече: »Нипошто, Господе! Никад нисам јео ништа погано ни нечисто!«

¹⁵Глас му се други пут обрати: »Не зови поганим оно што је Бог учинио чистим!«

¹⁶Ово се понови три пута и посуда се одмах подиже назад на небо.

¹⁷Док је Петар још био у недоумици шта значи виђење које је имао, људи које је Корнилије послао распиташе се где је Симонова кућа па стадоше пред капију.

Тавита ... Дорка *Тавита« на арамејском и »Дорка« на грчком значи »Газела«

око три сата после подне Дословно: око деветог часа
око поднева Дословно: око шестог часа

¹⁸Позваше и упиташе да ли је онде одсео Симон кога зову Петар.

¹⁹Док је Петар још размишљао о виђењу, Дух му рече: »Ено те траже тројица. ²⁰Устани и сиђи па пођи с њима без оклевања јер сам их ја послао.«

²¹Тада Петар сиђе и рече људима: »Ја сам онај кога тражите. Зашто сте дошли?«

²²А они рекоше: »Капетана Корнилија, праведног и богобојажљивог човека, кога поштује цео јудејски народ, упутио је свети анђео да те доведе у свој дом да чује шта имаш да му кажеш.«

²³Тада их он позва да уђу и угости их.

Сутрадан се Петар спреми и пође с њима, а с њим кренуше и нека браћа из Јопе. ²⁴Наредног дана стиже у Кесарију. А Корнилије их је очекивао па је сазвао своје рођаке и блиске пријатеље. ²⁵Док је Петар улазио, Корнилије му пође у сусрет, паде му пред ноге и поклони му се.

²⁶Али, Петар га подиже и рече: »Устани! И ја сам само човек.«

²⁷И разговарајући с њим, уђе унутра и затече много окупљених.

²⁸»Ви добро знате«, рече им, »да Јудејину није дозвољено да се дружи са туђинцем или да улази у његову кућу. Али, Бог ми је показао да ниједног човека не треба да зовем поганим или нечистим. ²⁹Зато сам, кад сам позван, дошао без поговора. Питам, стога, због чега сте послали по мене?«

³⁰Тада Корнилије рече: »Пре четири дана, у овај исти сат, у три после подне*, молио сам се у својој кући, кад пред мене стаде човек у блештавој одећи, ³¹и рече: 'Корнилије, Бог ти је услишио молитву и сетио се твојих милостиња. ³²Зато пошаљи у Јопу и позови Симона кога зову Петар. Он је гост у кући Симона кожара поред мора.' ³³Тако сам одмах послао по тебе и ти си добро учинио што си дошао. Сад смо сви овде пред Богом да чујемо све што ти је Господ заповедио.«

Петрова проповед у Корнилијевој кући

³⁴Тада Петар поче да говори: »Сада заиста увиђам да Бог не гледа ко је ко, ³⁵него да му је у сваком народу прихватљив онај који га се боји и чини оно што је

праведно. ³⁶Он је послао Реч Израелцима, објављујући еванђеље* о миру кроз Исуса Христа — који је Господ свима.

³⁷Ви знате шта се догађало по целој Јудеји, а почело је у Галилеји после крштења које је проповедао Јован — ³⁸како је Бог Светим Духом и силом помазао Исуса из Назарета, и како је он свуда ишао, чинећи добро и исцељујући све који су били под влашћу ђавола, јер је Бог био с њим.

³⁹Ми смо сведоци свега што је учинио у земљи Јудеја и у Јерусалиму. Они су га убили обесивши га о дрво, ⁴⁰а Бог га је трећег дана васкрсао и дао му да се покаже. ⁴¹Али, не целом народу, него сведоцима које је Бог унапред изабрао — нама, који смо с њим јели и пили кад је устао из мртвих. ⁴²Он нам је заповедио да проповедамо народу и да сведочимо да је он онај од Бога одређени судија живима и мртвима. ⁴³Сви пророци сведоче за њега да свако ко верује у њега, преко његовог имена прима опроштење греха.«

Пагани примају Светог Духа

⁴⁴Док је Петар још говорио ове речи, Свети Дух сиђе на све који су слушали овај говор. ⁴⁵А обрезани верници* који су дошли с Петром, били су ван себе од чуда што се дар Светога Духа излио и на пагане, ⁴⁶јер су их чули како говоре језицима и величају Бога.

Тада Петар рече: ⁴⁷»Ко може да ускрати воду да се не крсте ови који су примили Светога Духа као и ми?«

⁴⁸И заповеди да се крсте у име Исуса Христа. Тада га они замолише да остане још неколико дана.

Петров извештај цркви у Јерусалиму

11 А апостоли и браћа у Јудеји сазнаше да су и пагани примили Божију реч, ²па кад је Петар дошао у Јерусалим, обрезани верници* почеше да му пребацују ³говорећи: »Ушао си у кућу необрезаних људи и јео с њима!«

⁴Тада Петар поче да им говори и да им све по реду објашњава: ⁵»Био сам у граду Јопи и молио се, и у заносу сам имао виђење. Видео сам како силази посуда као велико платно

еванђеље Или: радосну вест

обрезани верници То јест: верници Јудеји

које се на своја четири краја спушта са неба и долази до мене. ⁶Ја се загледах унутра и видех земаљске четвороношце, дивље звери, гмизавце, и птице небеске. ⁷Онда зачух глас који ми рече: 'Устани, Петре, кољи и једи!'

⁸Али, ја рекох: 'Нипошто, Господе! Јер, никад ништа погано или нечисто није ушло у моја уста.'

⁹Тада глас са неба проговори други пут: 'Не зови поганим оно што је Бог учинио чистим!'

¹⁰Ово се понови три пута па све опет би повучено горе на небо. ¹¹И баш тада три човека која су ми послали из Кесарије стадоше пред кућу у којој сам био. ¹²Дух ми рече да пођем с њима без оклевања. А са мном пођоше и ова шесторица браће па уђосмо у кућу онога човека. ¹³Он нам исприча да је видео анђела како стоји у његовој кући и говори: 'Пошаљи у Јопу да доведу Симона кога зову Петар. ¹⁴Он ће ти казати речи којима ћете се спасти ти и сви твоји укућани.'

¹⁵Кад сам почео да говорим, Свети Дух сиђе на њих исто као на нас у почетку. ¹⁶Тада се сетих шта је Господ рекао: 'Јован је крстио водом*, а ви ћете бити крштени Светим Духом.' ¹⁷Па, ако је Бог њима дао исти дар који је дао нама кад смо поверовали у Господа Исуса Христа, ко сам ја да се опирем Богу?»

¹⁸Кад су то чули, они се умирише па почеше да славе Бога, говорећи: »Бог је, дакле, и паганима дао покајање које води у живот!«

Црква у Антиохији

¹⁹А они који су били расејани због прогона покренутог против Стефана, стигли су чак до Финикије, Кипра и Антиохије, и нису објављивали Реч ником осим Јудејима. ²⁰Али, неки од њих су били Кипрани и Кирињци па кад су дошли у Антиохију, почеше да говоре и Грцима, објављујући им еванђеље* о Господу Исусу. ²¹Господња рука је била с њима па је велики број људи поверовао и обратио се Господу.

²²А вест о томе дође до ушију цркве у Јерусалиму па Варнаву послаше у Антиохију. ²³Кад је стигао и видео Божију

милост на делу, он се обрадова и поче све да их охрабрује да свим својим срцем остану верни Господу, ²⁴јер је био добар човек и пун Светога Духа и вере. И много народа би доведено Господу.

²⁵Потом Варнава оде у Тарс да потражи Савла. ²⁶Кад га је нашао, одведе га у Антиохију па су се читаву годину састајали у цркви и поучили много народа. А ученици су прво у Антиохији прозвани хришћанима.

²⁷Тих дана из Јерусалима у Антиохију дођоше неки пророци. ²⁸Један од њих по имену Агав устаде и кроз Духа предсказа да ће се велика глад проширити по целом свету, а тако је и било за Клаудијеве владавине. ²⁹Стога ученици одлучише да сваки од њих, према својим могућностима, пошаље помоћ браћи која су живела у Јудеји. ³⁰Тако и учинише па по Варнави и Савлу послаше старешинама.

Ирод прогони Цркву

12У то време краљ Ирод поче да злоставља неке из Цркве. ²Јакова, Јовановог брата, погуби мачем ³па кад је видео да је то Јудејима по вољи, ухвати и Петра. Било је то за време Празника бесквасних хлебова. ⁴А кад га је ухватио, баци га у тамницу, предавши га стражама — било их је четири са по четири војника у свакој — да га чувају, с намером да га после Пасхе изведе пред народ.

⁵Тако су Петра чували у затвору, а Црква се свесрдно молила Богу за њега.

Петар чудесно избављен из затвора

⁶Те ноћи пре него што је Ирод хтео да га изведе пред народ, Петар је, везан двоструким ланцима, спавао између два војника, а стражари су пред вратима чували тамницу. ⁷Одједном се појави Господњи анђео и у хелији засја светлост.

Анђео муну Петра у ребра и пробуди га, говорећи: »Брзо устани!«

Петру спадоше ланци с руку, ⁸а анђео му рече: »Опаши се и обуј сандале.«

И он то учини.

Онда му рече: »Огрни се огртачем и пођи за мном.«

⁹Петар пође за њим напоље, али није знао да је то што анђео ради стварност, него је мислио да има виђење. ¹⁰Кад су прошли поред прве и друге страже, стигоше до

водом Или: у води
еванђеље Или: радосну вест

гвоздене капије која води у град. Она им се сама отвори и они изађоше, а кад су прошли једну улицу, анђеод одједном оде од њега.

¹¹Тада Петар дође к себи и рече: »Сад знам да је Господ заиста послао свог анђела и избавио ме из Иродових руку и од свега што је јудејски народ очекивао.«

¹²Кад је то схватио, оде до куће Марије, мајке Јована званог Марко, где су се многи били окупили и молили се. ¹³Он покуца на дворишну капију, а служавка по имену Рода дође да отвори*. ¹⁴Кад је препознала Петров глас, од радости отрча у кућу, не отворивши му капију, и јави да Петар стоји пред вратима.

¹⁵А они јој рекоше: »Ти си луда!«

Како је она и даље тврдила да је тако, они рекоше: »То је његов анђеод.«

¹⁶А Петар је упорно куцао. Кад су отворили капију и видели га, били су ван себе од чуда. ¹⁷Он им руком даде знак да ћуте па им описа како га је Господ извео из тамнице и рече: »О овоме обавестите Јакова и браћу.«

Онда изађе и оде на друго место.

¹⁸Кад је свануло, настаде немала пометња међу војницима око тога шта је било с Петром. ¹⁹Ирод га потражи па кад га није нашао, испита стражаре и нареди да се погубе. Потом оде из Јудеје у Кесарију и онде остаде неко време.

Иродова смрт

²⁰А Ирод је био у жестоком сукобу са Тирцима и Сидонцима па се они удружише и дођоше да га виде. Пошто су обезбедили подршку краљевог коморника Власта, замолише за мир јер је њихова земља увозила храну из краљеве.

²¹Уговореног дана, Ирод обуче краљевско рухо, седе на свој престо и одржа народу говор.

²²Народ повика: »Ово је глас бога, а не човека!«

²³А Господњи анђеод га одмах обори јер није дао славу Богу. Изједоше га црви и он издахну.

²⁴А Божија реч је расла и ширила се. ²⁵Варнава и Савле се вратише из Јерусалима пошто су обавили свој задатак, а са собом доведоше Јована званог Марко.

Послање Варнаве и Савла

13 У антиохијској цркви су пророци и учитељи били Варнава, Симеон звани Нигер, Лукије Киринац, Манаин, који је одрастао са тетрархом* Иродом, и Савле.

²Док су једном славили Господа и постили, Свети Дух рече: »Одвојте ми Варнаву и Савла за дело за које сам их позвао.«

³Они онда, пошто су постили и помолили се, положише на њих руке и отпустише их.

Апостоли проповедају на Кипру

⁴А они, послани од Светог Духа, одоше у Селевкију па су оданде отпловили на Кипар. ⁵Кад су стигли у Саламину, објављивали су Божију реч у јудејским синагогама, а Јован им је био помоћник. ⁶Обишли су цело острво све до Пафа, где наиђоше на неког врача и лажног пророка, Јудејина по имену Варисус. ⁷Он је био са проконзулом Сергијем Павлом, разборитим човеком, који позва к себи Варнаву и Савла и затражи да чује Божију реч. ⁸Али, њима се супротстави врач Елима — тако се, наиме, преводи његово име — настојећи да проконзула одврати од вере.

⁹Тада га Савле, кога зову и Павле, испуњен Светим Духом, продорно погледа и рече: ¹⁰»Пун си сваког лукавства и подвале, ђавољи сине, непријатељу сваке праведности! Нећеш ли престати да искривљујеш праве путеве Господње? ¹¹Сад је, ево, Господња рука на теби: ослепећеш и неко време нећеш видети сунца.«

И одмах магла и тама падоше на њега, а он поче да главиња, тражећи ко би га повео за руку.

¹²Кад је проконзул видео шта се догодило, поверова, задивљен Господњим учењем.

Павле и Варнава у Антиохији писидијској

¹³Павле са својим сапутницима отплови из Пафа и стиже у Пергу у Памфилији. Онде се од њих одвоји Јован и врати се у Јерусалим, ¹⁴а они из Перге кренуше даље. Кад су стигли у Антиохију писидијску у суботу уђоше у синагогу и седоше.

тетрархом Тетрарх је био владар над четвртином краљевства или области.

¹⁵После читања Закона и Пророка, старешине синагоге им поручише: »Браћо, ако имате реч утехе за народ, говорите.«

¹⁶Тада Павле устаде, махну руком и рече: »Израелци и ви који се бојите Бога, чујте. ¹⁷Бог овог народа, Израела, изабрао је наше праоце и подигао наш народ за време њиховог боравка у Египту па га испруженом руком извео из њега. ¹⁸Неких четрдесет година их је подносио у пустињи ¹⁹па је у Ханану затро седам народа, а њихову земљу дао Израелцима у наследство. Све се то одиграло током неких четири стотине педесет година.

²⁰После тога им је дао судије, све до пророка Самуила, ²¹кад су затражили цара. Тада им је Бог дао Саула, сина Кисовог, човека из Венијаминовог племена. Он је владао четрдесет година. ²²Кад је њега уклонио, за цара им је поставио Давида, за кога је посведочио: 'Нашао сам Давида, сина Јесејевог, човека по мом срцу. Он ће учинити све што ја хоћу.'

²³Од његових потомака Бог је, у складу с обећањем, подигао Израелу Спаситеља — Исуса. ²⁴Пре него што је он дошао, Јован је целом израелском народу проповедао покајничко крштење. ²⁵Кад је Јован завршавао своје дело*, рекао је: 'Ја нисам онај за кога ме сматрате. Али, ево, за мном долази онај коме ја нисам достојан ни обућу на ногама да развежем.'

²⁶Браћо, децо Авраамова и ви који се бојите Бога, нама је упућена ова Реч спасења. ²⁷Јер, становници Јерусалима и њихови поглавари нису препознали Исуса, него су, осудивши га, испунили речи пророка које се читају сваке суботе. ²⁸Иако нису нашли никакву кривицу која заслужује смрт, затражили су од Пилата да га погуби. ²⁹Кад су извршили све што је о њему написано, скинули су га са дрвета и положили у гроб. ³⁰Али, Бог га је васкрсао из мртвих, ³¹и он се много дана показивао онима који су с њим дошли из Галилеје у Јерусалим, а који су сада његови сведоци пред народом. ³²Ми вам објављујемо еванђеље*: обећање које је Бог дао нашим праоцима ³³испунио је нама, њиховој деци,

завршавао своје дело Дословно: испунио пут еванђеље Или: радосну вест

васкрснувши Исуса, као што пише у другом псалму:

'Ти си мој Син,
данас те родих.*'

³⁴А да га је васкрсао из мртвих, да никад не иструне, рекао је овако:

'Даћу вам поуздане светиње
Давидове.*'

³⁵Тако и на другом месту каже:

'Нећеш дати да твој Светац иструне.*'

³⁶Јер, пошто је Давид у свом нараштају послужио Божијем циљу, умро је и био сахрањен са својим праоцима, и иструнуо је. ³⁷Али, Онај кога је Бог васкрсао, није иструнуо.

³⁸Стога, браћо, треба да знате да вам се кроз Исуса објављује опроштење греха. И од свега у чему нисте могли да се оправдате Мојсијевим законом, ³⁹Исусом се оправдава свако ко верује. ⁴⁰Пазите, дакле, да вас не снађе оно што је речено у Пророцима:

⁴¹ 'Гледајте, подругљивци,
чудите се и нестаните,
јер у ваше дане чиним дело,
дело у које не бисте поверовали
да вам га неко исприча.*'«

⁴²Кад су Павле и Варнава излазили, замолише их да им и наредне суботе о томе говоре. ⁴³Пошто се скуп развишао, многи Јудеји и побожни проселити* пођоше за Павлом и Варнавом, који су разговарали с њима и подстицали их да истрају у Божијој милости.

⁴⁴А наредне суботе се готово цео град окупио да чује Господњу реч. ⁴⁵Кад су Јудеји видели толики народ, испунише се завишћу па су увредама противречили Павлу.

⁴⁶А Павле и Варнава смело рекоше: »Требало је да Господња реч буде прво вама објављена. Али, пошто је ви одбацујете и себе не сматрате достојнима вечнога

13,33 Псалми 2,7

13,34 Исаја 55,3

13,35 Псалми 16,10

13,41 Авакум 1,5

проселити То јест: обраћени на јудаизам

живота, сада се окрећемо паганима. ⁴⁷Јер, овако нам је Господ заповедио:

‘Учинио сам те светлошћу за пагане,
да спасење пронесеш до крајева
земље.’*«

⁴⁸Кад су пагани то чули, почеше да се радују и славе Господњу реч. И они који су били одређени за вечни живот, повероваше, ⁴⁹а Господња реч се прошири по целом том крају.

⁵⁰Тада Јудеји подјарише побожне жене угледних људи и градских старешина па почеше да гоне Павла и Варнаву, и протераше их из свога краја. ⁵¹Њих двојица отресоше прашину са својих ногу против њих па одоше у Икониум. ⁵²А ученици се испунише радошћу и Светим Духом.

Павле и Варнава у Икониуму

14 У Икониуму Павле и Варнава уђоше у јудејску синагогу, и онде су тако говорили да је поверовало силно мноштво Јудеја и Грка. ²А Јудеји који нису поверовали подбунише и огорчише душе пагана против браће. ³Ипак, Павле и Варнава остадоше онде дуго и смело су говорили о Господу, који је потврђивао Реч о својој милости дајући им да својим рукама чине знамења и чуда.

⁴А међу становницима града настаде подвојеност: једни су били на страни Јудеја, други на страни апостола. ⁵Кад су пагани и Јудеји, заједно са својим поглаварима, кренули да их злостављају и каменују, ⁶они то дознаше па побегоше у ликаонске градове Листру и Дерву и њихову околину, ⁷и онде су проповедали еванђеље*.

Павле и Варнава у Листри

⁸А у Листри је седео један човек коме су ноге биле одузете; био је хром од рођења и никад није проходао.

⁹Док је слушао Павла како говори, Павле га продорно погледа и виде да верује у излечење, ¹⁰па веома гласно рече: »Осови се на своје ноге!«

И човек скочи и прохода.

¹¹Кад је народ видео шта је Павле учинио, повика на ликаонском: »Богови су постали слични људима и сишли к нама!«

¹²Варнаву назваше Зевсом, а Павла Хермесом, пошто је он био главни говорник. ¹³А свештеник Зевсовог храма, који се налазио одмах поред града, доведе бикове и донесе венце на градску капију па хтеде с народом да им принесе жртву.

¹⁴Кад су апостоли Варнава и Павле чули за то, раздераше своју одећу па улетеше међу народ, вичући: ¹⁵»Људи, шта то радите? И ми смо само људи као и ви. Ми вам проповедамо еванђеље* да се од ових испразности окренете живоме Богу, који је створио небо, земљу и море, и све у њима. ¹⁶Он је у прошлости* пустио све народе да иду својим путем, ¹⁷али вас ипак није оставио без сведочанства о себи: он вам чини добро, даје вам кишу са неба и родне године, обиље хране и радост у срцу.«

¹⁸И једва су их овим речима одвратили да им не принесу жртву.

¹⁹Али, тада стигоше неки Јудеји из Антиохије и Икониума и наговорише народ па каменоваше Павла и одвукоше га ван града, мислећи да је мртав. ²⁰Кад су се ученици окупили око њега, он устаде и уђе у град, а сутрадан с Варнавом оде у Дерву.

Повратак у Антиохију сиријску

²¹Пошто су објавили еванђеље* у том граду и стекли много ученика, вратише се у Листру, Икониум и Антиохију. ²²Учвршћујући душе ученика, храбрили су их да остану у вери и говорили да у Божије царство треба ући кроз многе невоље. ²³По црквама им поставише старешине и, уз молитву и пост, поверише их Господу, у кога су веровали.

²⁴Прошавши кроз Писидију, стигоше у Памфилију. ²⁵Кад су објавили Реч у Перги, одоше у Аталију ²⁶па оданде отпловише за Антиохију, где су били поверени Божијој милости за дело које су сада завршили. ²⁷Кад су стигли, окупише цркву и известише о свему што је Бог учинио преко њих и како је и паганима отворио врата вере. ²⁸Потом дуже време остадоше онде с ученицима.

Сабор у Јерусалиму

15А неки дођоше из Јудеје па почеше да уче браћу: »Ако се не обрежете по Мојсијевом обичају, не можете се спасти.«

²Кад је између њих и Павла и Варнаве настала немала расправа и препирка, одредише Павла, Варнаву и још неке да, због овог спора, оду у Јерусалим апостолима и старешинама. ³Тако их је црква испратила на пут, а они су, пролазећи кроз Финикију и Самарију, причали о обраћењу пагана, што је сву браћу веома обрадовало.

⁴Кад су стигли у Јерусалим, примише их црква, апостоли и старешине, а они известише шта је Бог учинио преко њих.

⁵Али, устадоше неки верници из фарисејске странке па рекоше: »Пагани треба да се обрежу и да им се нареди да се држе Мојсијевог закона.«

⁶Тада се апостоли и старешине окупише да размотре ово питање. ⁷Пошто је дошло до велике препирке, устаде Петар па им рече: »Браћо, ви знате да ме је још од првих дана Бог изабрао између вас да пагани из мојих уста чују реч еванђеља и поверују. ⁸И Бог, који познаје срца, потврдио их је давши им Светога Духа као и нама, ⁹и није направио никакву разлику између нас и њих, очистивши њихова срца вером. ¹⁰Зашто, дакле, сада искушавате Бога стављајући ученицима на врат јарам који ни наши праоци ни ми нисмо могли да понесемо? ¹¹Него, верујемо да смо спасени милошћу Господа Исуса, баш као и они.«

¹²Тада сви заћуташе па саслушаше Варнаву и Павла, који испричаше која је све знамења и чуда Бог преко њих учинио међу паганима.

¹³Кад су они завршили, Јаков рече: »Браћо, саслушајте ме. ¹⁴Симон је описао како се Бог побринуо да између пагана изабере народ за себе. ¹⁵А с тим у складу су и речи пророка — као што је записано:

- ¹⁶ 'После овога ћу се вратити
и поново подићи пали шатор Давидов;
из рушевина ћу га подићи и обновити,
¹⁷ да Господа потраже преостали људи
и сви пагани који носе моје име,
говори Господ, који то чини,
¹⁸ а познато је одувек.*»

15,16-18 Амос 9,11-12

¹⁹Стога сматрам да не треба да отежавамо онима који се из паганства окрећу Богу, ²⁰него да им се поручи да се уздржавају од хране опогањене идолима, од блуда, од меса удављених животиња и од крви. ²¹Јер, Мојсије има своје проповеднике у сваком граду још од најранијих времена* и сваке суботе се чита у синагогама.«

Писмо паганима

²²Тада апостоли и старешине са целом црквом одлучише да између себе изабери људе које ће са Павлом и Варнавом послати у Антиохију. Тако изабраше Јуду званог Варсава и Силу, водеће људе међу браћом, ²³па по њима послаше ово писмо:

»Апостоли и старешине, браћа,

браћи из паганства у Антиохији,
Сирији и Киликији, поздрав.

²⁴Пошто смо чули да су неки од нас дошли, без наше заповести, и збунили вас речима и узнемирили ваше душе, ²⁵једнодушно смо одлучили да изаберемо неке људе и да вам их пошаљемо са нашим драгим Варнавом и Павлом, ²⁶људима који су своје животе ставили на коцку за име нашег Господа Исуса Христа. ²⁷Стога шаљемо Јуду и Силу, а они ће вас о овом и усмено обавестити. ²⁸Одлучили смо, Свети Дух и ми, да вас не оптерећујемо ничим више поврх ових неопходних ствари: ²⁹да се уздржавате од хране жртвоване идолима, од крви, од меса удављених животиња и од блуда. Ако се будете чували свега овога, добро ћете чинити.

Остајте здраво.«

³⁰Тако их, дакле, испратише на пут, и они одоше у Антиохију. Окупише све заједно и предадоше писмо. ³¹Кад су га људи прочитали, обрадоваше се охрабрењу, ³²а Јуда и Сила, који су и сами били пророци, многим речима охрабрише и учврстише браћу. ³³Пошто су онде провели неко време, браћа их у миру испратише онима који су их послали. ^{34*} ³⁵А Павле и Варнава остадоше у Антиохији, учећи

времена Дословно: поколења

15,34 У неким рукописима стоји: послали, ³⁴али Сила одлучи да остане.

народ и са многим другима проповедајући Господњу реч.

Павле и Варнава се раздвајају

³⁶После неког времена Павле рече Варнави: »Хајде да се вратимо и обиђемо браћу у свим градовима где смо проповедали Господњу реч, да видимо како су.«

³⁷Варнава је хтео да са собом поведу и Јована званог Марко, ³⁸али Павле је мислио да је боље да не воде онога који их је напустио у Памфилији и није с њима наставио дело. ³⁹Тако дође до толико оштре размирице да се раздвојише један од другог: Варнава узме Марка и отплови за Кипар, ⁴⁰а Павле изабра Силу и оде, пошто су га браћа поверила Господњој милости. ⁴¹Ишао је по Сирији и Киликији и учвршћивао цркве.

Тимотеј се придружује Павлу и Сили

16Тако стиже у Дерву па у Листру, где је живео један ученик по имену Тимотеј. Био је син Јудејке, вернице, а отац му је био Грк. ²О њему су добро говорила браћа у Листри и Икониуму. ³Павле хтеде да он путује с њим па узме и обреза га због Јудеја који су живели у оним местима јер су сви знали да му је отац Грк. ⁴Путујући од града до града, предавали су одлуке које су донели апостоли и старешине у Јерусалиму да их се људи придржавају. ⁵Тако су се цркве учвршћивале у вери и њихов број је свакодневно растао.

Позив у Македонију

⁶Путовали су кроз фригијски и галатијски крај, пошто им је Свети Дух забранио да проповедају Реч у Азији. ⁷Кад су дошли надомак Мисије, покушаше да уђу у Витинију, али им Исусов Дух не даде. ⁸Стога прођоше поред Мисије и стигоше у Троаду.

⁹Током ноћи, Павле је имао виђење: неки Македонац је стајао и преклињао га, говорећи: »Пређи у Македонију и помози нам!«

¹⁰Пошто је он имао то виђење, настојали смо да што пре одемо у Македонију, уверени да нас је Бог позвао да им објавимо еванђеље*.

еванђеље Или: радосну вест

Лидијино обраћење

¹¹Испловили смо из Троаде и отпловили право у Самотрак, а сутрадан до Неапоља ¹²па оданде до Филипа, римске колоније и главног града тог дела Македоније. У том граду остадосмо неколико дана, ¹³а у суботу изађосмо ван градске капије, према реци, где смо претпостављали да се налази богомоља. Онде седосмо и почесмо да говоримо окупљеним женама. ¹⁴А слушала нас је и једна побожна жена по имену Лидија, продавачица пурпура из града Тијатире. Господ јој отвори срце да обрати пажњу на оно што је Павле говорио.

¹⁵А кад су се она и њени укућани крстили, она нас замоли: »Ако сматрате да верујем у Господа, дођите и одседните у мојој кући.«

И наговори нас.

Павле и Сила у затвору

¹⁶Кад смо једном ишли у богомољу, сусрете нас једна робиња. Била је опседнута духом који је прорицао будућност па је гатањем доносила велику зараду својим господарима.

¹⁷Она пође за Павлом и за нама, вичући: »Ови људи су слуге Свевишњег Бога! Они вам објављују пут спасења!«

¹⁸Тако је радила много дана, па кад је то Павлу дојадило, он се окрену и рече духу: »Наређујем ти у име Исуса Христа: изађи из ње!«

И он истог часа изађе.

¹⁹Кад су њени господари видели да им је пропала нада у зараду, ухватише Павла и Силу па их одвукоше на трг пред поглаваре. ²⁰Доведоше их заповедницима па рекоше: »Ови људи уносе немир у наш град! Они су Јудеји ²¹и проповедају обичаје које ми, Римљани, не смемо да прихватимо ни извршавамо.«

²²Тада народ навали на Павла и Силу, а заповедници здераше одећу с њих и наредише да их ишибају. ²³Кад су им задали много удараца, бацише их у тамницу и наредише тамничару да их добро чува. ²⁴Пошто је добио такво наређење, он их баци у унутрашњу тамницу, а ноге им стави у кладе.

²⁵Око поноћи, Павле и Сила су се молили и певали хвалоспеве Богу, а затвореници су их слушали. ²⁶Одједном настаде тако силан

земљотрес да су се и затворски темељи пољуљали. Одмах се отворише сва врата и свима спадоше окови. ²⁷А тамничар се пробуди, па кад је видео да су врата тамнице отворена, потеже мач да се убије, мислећи да су затвореници побегли.

²⁸Али, Павле га из свег гласа позва, рекавши: »Не чини себи зла! Сви смо овде!«

²⁹Тада тамничар затражи светлост па улете унутра и, дрхтећи од страха, баци се ничице пред Павла и Силу.

³⁰Онда их изведе напоље и рече: »Господо, шта треба да учиним да се спасем?«

³¹А они му одговорише: »Веруј у Господа Исуса, и спашићеш се и ти и твоји укућани.«

³²И објавише Господњу реч њему и свима у његовој кући. ³³А он их, у тај исти ноћни сат, узе и опра им ране. Одмах потом крсти се он и сви његови. ³⁴Онда их уведе у кућу и изнесе им да једу, радујући се са свом својом породицом што је поверовао у Бога.

³⁵Кад је свануло, заповедници послаше тамничару службенике с наредбом: »Ослободи оне људе.«

³⁶Тамничар о томе обавести Павла, рекавши: »Заповедници су поручили да вас ослободим. Зато сад изађите и идите у миру.«

³⁷Али, Павле им рече: »Истукли су нас јавно, без пресуде, иако смо римски грађани, и бацили нас у тамницу, а сад хоће да нас тајно избаце! Не! Него, нека они сами дођу и изведу нас.«

³⁸Службеници пренеше ове речи заповедницима. Кад су ови чули да су Павле и Сила римски грађани, уплашише се, ³⁹па дођоше, извинише се и изведоше их, молећи их да оду из града. ⁴⁰По изласку из тамнице, Павле и Сила одоше к Лидији, видеше се с браћом, охрабрише их па одоше оданде.

У Солуну

17Кад су прошли кроз Амфипољ и Аполонију, стигоше у Солун, где је била јудејска синагога.

²Павле, по свом обичају, уђе к њима па је три суботе с њима расправљао о Писмима, ³објашњавајући и доказујући: »Требало је да Христос* страда и да васкрсне из мртвих. А тај Христос је Исус кога вам ја објављујем.«

⁴И неки од њих су били уверени па се придружише Павлу и Сили, а тако и много побожних Грка и немали број угледних жена. ⁵Али, Јудеје обузе завист па покупише неке зликовце с трга, окупише светину и изазваше метеж у граду. Онда навалише на Јасонову кућу, тражећи Павла и Силу да их изведу пред народ.

⁶А кад их нису нашли, одвукоше Јасона и још неку браћу пред градске поглаваре, вичући: »И овамо су дошли они који су узбунили цео свет, ⁷а Јасон их је примио у своју кућу! Сви они раде против царевих уредби јер говоре да постоји други цар — Исус!«

⁸Кад су то чули, народ и градски поглавари се узнемирише, ⁹па их ослободише тек кад су од Јасона и осталих узели залог.

У Верији

¹⁰Чим је пала ноћ, браћа послаше Павла и Силу у Верију. Кад су стигли онамо, уђоше у јудејску синагогу. ¹¹Онде су људи били племенитији од оних у Солуну па веома спремно прихватише Реч. Свакодневно су истраживали Писма да виде да ли је тако. ¹²И многи од њих повероваше, а тако и многе угледне Гркиње и немали број Грка.

¹³Кад су Јудеји из Солуна дознали да Павле и у Верији објављује Божију реч, дођоше па и онде подјарише и узбунише народ. ¹⁴Тада браћа одмах послаше Павла у приморје, а Сила и Тимотеј остадоше у Верији. ¹⁵Пратиоци одведоше Павла у Атину па, примивши заповест за Силу и Тимотеја да што брже дођу к њему, одоше.

У Атини

¹⁶Док их је Павле чекао у Атини, био је огорчен јер је видео да је град пун идола. ¹⁷Са Јудејима и побожним Грцима расправљао је у синагоги, а сваког дана на тргу са онима који би се онде затекли. ¹⁸Тако с њим почеше да расправљају и неки филозофи — епикурејци и стоици.

Једни рекоше: »Шта овај брбљивац хоће да каже?«

А други: »Изгледа да објављује туђе богове« — пошто је проповедао еванђеље* о Исусу и васкрсењу.

¹⁹Онда га узеше и одведоше на Ареопаг па му рекоше: »Можемо ли да знамо какво је то ново учење које износиш? ²⁰Пуниш нам уши неким чудним стварима па хоћемо да знамо шта је то.«

²¹А сви Атињани, и странци који су међу њима живели, нису трошили време ни на шта друго осим на причање и слушање новости.

²²Тада Павле стаде насред Ареопага па рече: »Атињани, по свему видим да сте веома побожни. ²³Јер, док сам обилазио град и разгледао ваше светиње, пронашао сам и један жртвеник на коме пише: НЕПОЗНАТОМ БОГУ. Оно, дакле, што ви не познајете а поштујете — то вам објављујем.

²⁴Бог који је створио свет и све у њему, Господар је неба и земље, и он не пребива у храмовима саграђенима руком, ²⁵нити га људске руке послужују, као да му је нешто потребно. Јер, он је тај који свима даје живот и дах и све друго. ²⁶Од једног човека створио је све народе да се населе по свој земљи, одредивши времена и међе њиховог насељавања, ²⁷да траже Бога, не би ли га некако напипали и нашли, иако он није далеко ни од једног од нас. ²⁸Јер, у њему живимо и мичемо се и јесмо — као што рекоше неки од ваших песника — 'његов смо род.'

²⁹Пошто смо, дакле, Божији род, не треба да мислимо да је божанско биће слично злату, сребру или камену, да је творевина људске вештине и маште. ³⁰Не узимајући у обзир времена незнања, Бог сада заповеда свим људима на сваком месту да се покају, ³¹пошто је одредио дан када ће праведно судити свету преко човека кога је одредио и о коме је свима пружио доказе васкрснувши га из мртвих.«

³²Кад су чули да помиње васкрсење из мртвих, једни почеше да се ругају, а други рекоше: »О томе ћемо те други пут слушати.«

³³Тако Павле оде од њих. ³⁴Ипак, неки људи му се придружише и повероваше. Међу њима су били Дионисије Ареопагита, жена по имену Дамара, и још неки с њима.

У Коринту

18 После тога Павле напусти Атину и оде у Коринт. ²Онда нађе неког Јудејина по имену Акила, који је био родом из Понта, а недавно је био стигао из Италије са својом

женом Прискилом, пошто је Клаудије издао наредбу да сви Јудеји напусте Рим. Павле оде к њима, ³а пошто су се бавили истим занатом као и он — израдом шатора — остаде да ради с њима. ⁴А сваке суботе је расправљао у синагоги, уверавајући Јудеје и Грке.

⁵Кад су Сила и Тимотеј стигли из Македоније, Павле се посвети само Речи, сведочећи Јудејима да Исус јесте Христос*.

⁶Али, пошто су му се противили и вређали га, он отресе своју одећу и рече им: »Ваша крв на ваше главе! Ја сам чист. Од сада идем паганима.«

⁷И оде оданде па уђе у кућу једног побожног човека по имену Титије Јуст, чија је кућа била одмах до синагоге. ⁸Крисп, старешина синагоге, поверова у Господа са свим својим укућанима. А повероваше и крстише се и многи Коринћани који су га чули.

⁹Једне ноћи Господ рече Павлу у виђењу: »Не бој се, него говори и немој да ућутиш. ¹⁰Јер, ја сам с тобом и нико те неће напасти ни нанети ти зло, пошто имам много људи у овом граду.«

¹¹Тако је Павле онде остао годину и по дана, учећи људе Божијој речи.

¹²А кад је Галион био проконзул Ахаје, Јудеји сложено навалише на Павла па га изведоше пред суд, ¹³говорећи: »Овај човек наговара људе да противзаконито славе Бога.«

¹⁴Баш кад је Павле заустио да нешто каже, Галион рече Јудејима: »Да је овде у питању какав прекршај или злочин, имао бих разлога да вас саслушам, Јудеји. ¹⁵Али, пошто су посреди спорења око речи, имена и вашег закона, решите то сами; у томе нећу да будем судија.«

¹⁶И истера их из суднице.

¹⁷Тада они сви дохватише Состена, старешину синагоге, па почеше да га бију пред судом. Али, Галион за то није нимало марио.

Прискила, Акила и Аполос

¹⁸Павле остаде онде још неко време, а онда се опрости од браће па са Прискилом и Акилом отплови за Сирију. У Кенхреји обрија главу јер је учинио завет. ¹⁹Кад су

Христос То јест: Месија

стигли у Ефес, он их остави па сам уђе у синагогу и поче да расправља с Јудејима. ²⁰Они га замолише да остане још неко време, али он не пристаде, ²¹него се опрости и рече: »Ако Бог хоће, вратићу вам се.« Онда отплови из Ефеса. ²²Кад је стигао у Кесарију, оде горе* и поздрави цркву па отпутова у Антиохију.

²³Пошто је онде провео неко време, оде оданде па је од места до места ишао кроз галатијски крај и Фригију и учвршћивао све ученике.

²⁴А у Ефес стиже неки Јудејин по имену Аполос, родом из Александрије, учен човек и одличан познавалац Писама. ²⁵Био је поучен о Господњем путу и са великим жаром је говорио и тачно учио о Исусу, иако је знао само за Јованово крштење. ²⁶Он поче смело да говори у синагоги, па кад су га чули Прискила и Акила, поведоше га к себи и тачније му објаснише Божији пут.

²⁷Кад је одлучио да пође у Ахају, браћа га охрабрише и написаше ученицима да га приме. Кад је стигао, био је од велике помоћи онима који су по милости поверовали, ²⁸јер је у јавним расправама надказајући кроз Писма да Исус јесте Христос*.

У Ефесу

19 Док је Аполос био у Коринту, Павле је прошао кроз области у унутрашњости и стигао у Ефес.

Онде нађе неке ученике ²па их упита: »Јесте ли примили Светога Духа кад сте поверовали?«

А они му одговорише: »Нисмо чак ни чули да постоји Свети Дух.«

³»Којим сте се, дакле, крштењем крстили?« упита их.

А они рекоше: »Јовановим крштењем.«

⁴»Јован је крштавао покајничким крштењем«, рече им Павле. »Он је народу говорио да верују у онога који за њим долази, то јест у Исуса.«

⁵Кад су они то чули, крстише се у име Господа Исуса, ⁶па кад је Павле на њих положио руке, Свети Дух сиђе на њих и они почеше да говоре језицима и да пророкују. ⁷А било их је укупно дванаестак.

горе Вероватно: у Јерусалим
Христос То јест: Месија

⁸Тада Павле уђе у синагогу, и три месеца је смело говорио, уверљиво расправљајући о Божијем царству. ⁹Али, како су неки од њих били тврдоглави и непокорни, и пред свима оцрњивали Господњи пут, он оде од њих, одвојивши ученике, па је свакодневно расправљао у Тирановој школи. ¹⁰То је потрајало две године, тако да су сви становници Азије — Јудеји и Грци — чули Господњу реч.

Скевини синови

¹¹Бог је преко Павлових руку чинио необична чуда. ¹²Тако су чак и марамице и кецеље које је он дотакао одношене болеснима, и они су били излечени од својих болести, а зли духови су излазили из њих.

¹³А неки Јудеји, који су путовали унаоколо и истеривали зле духове, покушаше да на опседнуте призову име Господа Исуса, говорећи: »Заклињем вас Исусом кога проповеда Павле!«

¹⁴А то су чинила седморица синова јудејског првосвештеника Скеве.

¹⁵Али, зли дух им рече: »Исуса познајем, а и Павла знам, али ко сте ви?«

¹⁶И човек у коме је био зао дух скочи на њих па их све савлада и толико изудара да су из оне куће истрчали голи и израњављени. ¹⁷То дознаше сви Јудеји и Грци који су живели у Ефесу и све их спопаде страх па се име Господа Исуса још више величало.

¹⁸А многи од оних који су поверовали, долазили су и отворено признавали* своја дела. ¹⁹Неколико оних који су се бавили врачањем, сакупише своје књиге и пред свима их спалише. Кад су их проценили, нађоше да им је вредност била око педесет хиљада драхми*. ²⁰Тако се Господњом снагом Реч ширила и јачала.

²¹После ових догађаја, Павле у Духу одлучи да прође кроз Македонију и Ахају, а онда да оде у Јерусалим па рече: »Пошто будем онде, треба да видим и Рим.«

²²Онда посла двојицу својих помоћника, Тимотеја и Ераста, у Македонију, а он сам још неко време остаде у Азији.

признавали Или: исповедали

педесет хиљада драхми Једна драхма је имала вредност једне наднице.

Метеж у Ефесу

²³У то време настаде немала узбуна због Пута. ²⁴Наиме, неки ковач сребра по имену Димитрије правио је Артемидине храмиће од сребра и доносио занатлијама немалу добит. ²⁵Он окупи њих и раднике сличних заната па рече: »Људи, ви знате да наше благостање долази од овог посла. ²⁶Али, видите и чујете да је овај Павле убедио и завео доста народа не само у Ефесу него у готово целој Азији говорећи да нису богови они који су направљени рукама. ²⁷Постоји опасност не само да овај наш занат изађе на рђав глас него и да храм велике богиње Артемиде изгуби свој значај и да своју величанственост изгуби богиња коју слави цела Азија и цео свет.«

²⁸Кад су ови то чули, спаде их бес па повикаше: »Велика је Артемида ефеска!«

²⁹Тада се град ускомеша па сви сложено нахрупише у позориште и зграбише двојицу Павлових сапутника, Македонце Гаја и Аристарха. ³⁰Павле хтеде да изађе пред народ, али му ученици не дадоше. ³¹Чак му и неки азијарси*, његови пријатељи, послаше поруку, преклињући га да се не показује у позоришту.

³²А на скупу су једни викали једно, други друго јер је владала пометња — већина није ни знала зашто су се окупили. ³³Тада Александру, кога су Јудеји изгурали напред, почеше из светине да добацују. Он махну руком и хтеде да се брани пред народом. ³⁴Али, кад су приметили да је Јудејин, сви су углас око два сата викали: »Велика је Артемида ефеска!«

³⁵Онда градски писар умири светину и рече: »Ефесци! Има ли човека који не зна да је град Ефес чувар храма велике Артемиде и њеног кипа који је пао са неба? ³⁶Пошто то није спорно, ви треба да се смирите и да ништа брзоплето не чините.

³⁷Јер, довели сте ове људе овамо иако нису покрали храм ни хулили на нашу богињу.

³⁸Ако, дакле, Димитрије и занатлије које су с њим хоће неког да туже, судови су отворени, а ту су и проконзули — па нека се туже. ³⁹А ако тражите нешто више, то мора да се реши на законитом скупу. ⁴⁰Јер, прети нам опасност да будемо оптужени за побуну

азијарси То јест: високи службеници римске покрајине Азије

због данашњих догађаја, а нема ниједног разлога којим бисмо могли да оправдамо ове нереде.«

⁴¹И кад је то рекао, распусти скуп.

У Македонији и Грчкој

20Кад се метеж смирио, Павле посла по ученике па се, охрабривши их, опрости од њих и отпутова у Македонију. ²Пошто је прошао кроз ту област и многим речима охрабрио људе, стиже у Грчку, ³где остаде три месеца. А Јудеји сковаше заверу против њега баш кад је хтео да отплови за Сирију, па он одлучи да се врати кроз Македонију. ⁴Пратили су га Сопатер, син Пиров, из Верије, Аристарх и Секунд из Солуна, Гај из Дерве, и Тимотеј, Тихик и Трофим из Азије. ⁵Они одоше напред па су нас чекали у Троади. ⁶Из Филипа испловисмо после Празника бесквасних хлебова и пет дана касније им се придружисмо у Троади, где остварисмо седам дана.

Евтих оживљен

⁷Првог дана седмице, окуписмо се да ломимо хлеб, а Павле им је говорио. И пошто је намеравао да наредног дана отпутује, продужи да говори све до поноћи. ⁸У соби на спрату где смо се окупили било је много светиљки. ⁹А младић по имену Евтих седео је на прозору. Пошто је Павле дуго говорио, он утону у дубок сан. Кад га је сан сасвим савладао, он паде са трећег спрата, а кад га дигоше, већ је био мртав.

¹⁰А Павле сиђе, баца се на њега, обгрли га и рече: »Не узнемиравајте се, душа је још у њему.«

¹¹Потом се врати горе, изломи хлеб и обедова. И још им је дуго, до зоре, говорио, па отпутова. ¹²А младића одведоше кући жива, неизмерно утешени.

Павле се опрашта од ефеских старешина

¹³Ми пођосмо напред, на лађу, и отпловисмо за Асос, одакле је требало да повеземо Павла. Тако је, наиме, он одредио пошто је хтео да сам иде пешице. ¹⁴Кад се састао с нама у Асосу, повезосмо га и стигосмо у Митилину. ¹⁵Оданде одједрисмо сутрадан и стигосмо надомак Хиоса. Наредног дана препловисмо до Самоса, а дан касније стигосмо у Милит. ¹⁶Павле је, наиме, био одлучио да заобиђе Ефес да се не

би задржао у Азији, пошто је журио да, ако буде могуће, стигне у Јерусалим до Педесетнице.

¹⁷Из Милита посла у Ефес по старешине цркве, ^{18а}кад су стигли, рече им: »Ви знате како сам се понашао све време док сам био с вама, од првог дана кад сам стигао у Азију. ¹⁹Служио сам Господу са свом понизношћу, и у сузама и искушењима која су ме снашла због јудејских завера. ²⁰Нисам пропустио да вам објавим све што је за вас корисно и да вас учим јавно и по кућама. ²¹Опомињао сам Јудеје и Грке да се обрате Богу и да верују у нашег Господа Исуса.

²²А сад, ево, окован Духом, идем у Јерусалим, а шта ће ме тамо снаћи, не знам. ²³Само знам да ме у сваком граду Свети Дух опомиње и говори да ме чекају окови и невоље. ²⁴Али, није ми нимало стало до живота, само да завршим своју трку и службу коју сам примио од Господа Исуса — да сведочим за еванђеље* о Божијој милости.

²⁵А сад, ево, знам да ми више никад ниједан од вас, међу којима сам боравио* проповедајући Царство, неће видети лице. ²⁶Зато вам на данашњи дан изјављујем да нисам крив ни за чију крв* ²⁷јер нисам пропустио да вам објавим сву Божију вољу. ²⁸Пазите на себе и на цело стадо којем вас је Свети Дух поставио за надгледнике. Напасајте Божију цркву, коју је он стекао својом крвљу. ²⁹Знам да ће се после мог одласка међу вас увући крвожедни вуци, који неће штедети стадо. ³⁰Чак ће се и међу вама самима наћи људи који ће искривљавати истину да би за собом повукли ученике. ³¹Стога будно пазите! Сетите се да три године, ни ноћу ни дању, нисам престајао да, са сузама, уразумљујем сваког од вас.

³²А сад вас поверавам Богу и Речи његове милости, која је у стању да вас изгради и да вам да наследство међу свима посвећенима. ³³Нисам жудео ни за чијим сребром, златом или одећом. ³⁴И сами знате да су ове моје руке служиле мојим потребама и потребама оних који су били са мном. ³⁵Свима што сам чинио показао сам вам да тако — муко-трпним радом — треба помагати слабима,

сећајући се речи које је изрекао Господ Исус: 'Већа је срећа давати него примати.'[»]

³⁶И кад је то рекао, клекну и са свима њима се помоли. ³⁷Тада сви брзнуше у плач па се бацише Павлу у загрљај и изљубише га. ³⁸Највише их је заболело оно кад је рекао да му више никад неће видети лице. Онда га отпратише на лађу.

Пут у Јерусалим

21 Кад смо се опростили од њих, отпловисмо, и пловећи право, стигосмо на Кос, а сутрадан на Родос па оданде у Патару. ²Онде нађосмо лађу која превози до Финикије па се укрцасмо и отпловисмо. ³Пошто смо угледали Кипар, остависмо га слева па одједрисмо ка Сирији. Пристадосмо у Тиру јер је лађа онде требало да искрца терет. ⁴Онде нађосмо ученике па с њима остадосмо седам дана. А они су, кроз Духа, говорили Павлу да не иде у Јерусалим. ⁵Кад су истекли ти дани, одосмо оданде и настависмо путовање, а они нас сви, са женама и децом, испратише до изван града. На обали клекнусмо и помолисмо се. ⁶Кад смо се опростили једни од других, ми се укрцасмо на лађу, а они се вратише кући.

Долазак у Јерусалим

⁷Из Тира настависмо пловидбу и пристадосмо у Птолемаиди. Онде поздрависмо браћу па један дан остадосмо код њих. ⁸Сутрадан отпутовасмо и стигосмо у Кесарију, где уђосмо у кућу Филипа еванђелисте, једног од Седморице, и остадосмо код њега. ⁹А он је имао четири неудате кћери, које су пророковале.

¹⁰Пошто смо онде провели неколико дана, из Јудеје стиже неки пророк по имену Агав. ¹¹Он нам приђе, узне Павлов појас па веза себи ноге и руке и рече: »Ово говори Свети Дух: 'Овако ће Јудеји у Јерусалиму везати човека чији је ово појас, и предаће га паганима у руке.'[»]

¹²Кад смо то чули, почесмо и ми и мештани да преклињемо Павла да не иде у Јерусалим.

¹³Тада Павле рече: »Шта то радите? Плачете и цепате ми срце. За име Господа Исуса ја сам спреман не само да будем везан него и да умрем у Јерусалиму.«

еванђеље Или: радосну вест

боравио Дословно: прошао

да нисам ... крв Дословно: да сам чист од свачије крви

¹⁴Пошто није дао да га наговоримо одустаосмо, рекавши: »Нека буде како Господ хоће.«

¹⁵После тога* се спремисмо и одосмо у Јерусалим. ¹⁶А с нама су пошли и неки ученици из Кесарије па нас поведоше Кипранину Мнасону, једном од првих ученика, да будемо његови гости.

¹⁷Кад смо стигли у Јерусалим, браћа нас топло примише. ¹⁸Сутрадан Павле пође с нама Јакову, где су биле присутне и све старешине. ¹⁹Он их поздрави и потанко им исприча шта је, његовом службом Бог учинио међу паганима.

²⁰Кад су то чули, почеше да славе Бога па му рекоше: »Видиш ли, брате, колико хиљада Јудеја има који су поверовали, и сви се они ревнсно држе Закона*? ²¹А о теби су обавештени да све Јудеје који су међу паганима учиш да одбаце Мојсија, говорећи им да не обрезају своју децу и да не живе по обичајима. ²²Дакле, шта да се ради? Они ће свакако чути да си дошао ²³па зато уради како ти кажемо. Код нас су четворица која су се заветовала. ²⁴Узми их, изврши обред очишћења заједно с њима, и плати за њих да могу да обрију главу. Тада ће сви знати да оно што су о теби чули није истина, него да се и ти покораваш Закону. ²⁵А што се тиче пагана који су поверовали, њима смо послали нашу одлуку да треба да се уздржавају од жртвованог идолима, од крви, од меса удављених животиња, и од блуда.«

²⁶Сутрадан Павле узео оне људе па заједно с њима изврши обред очишћења. Онда уђе у Храм да објави када ће истећи дани очишћења и када ће бити принете жртве за сваког од њих.

Павле ухваћен

²⁷Кад је тих седам дана већ готово прошло, видеше га у Храму неки Јудеји из Азије па узбунисе сав народ и зграбише га.

²⁸»Израелци, помагајте!« повикаше. »Ово је онај који свуда све људе учи против нашег народа, нашег закона и овог места! Чак је и Грке увео у Храм и оскрнавио ово свето место!«

После тога Дословно: После тих дана
ревнсно држе Закона Дословно: ревнују за Закон

²⁹Пре тога су, наиме, видели Трофима Ефесца с њим у граду па су мислили да га је Павле и у Храм увео.

³⁰Цео град се ускомеша и народ се стрча са свих страна. Павла зграбише па га извукоше из Храма, а врата се истог часа затворише. ³¹Док су они покушавали да га убију, стиже глас до заповедника чете да је цео Јерусалим у пометњи. ³²Он одмах узео војнике и капетане па се стрча до њих, а они, кад су угледали заповедника и војнике, престадоше да ударају Павла.

³³Заповедник приђе Павлу, ухвати га и нареди да га вежу са два ланца па поче да се распитује ко је и шта је учинио. ³⁴А из гомиле су једни викали једно, а други друго. Пошто због метежа није могао ништа поуздано да утврди, нареди да Павла одведу у касарну. ³⁵Кад је Павле стигао до степеништа, народ је толико насртао да су војници морали да га понесу. ³⁶Силан народ је, наиме, ишао за њим и викао: »Погуби га!«

Павле се брани пред народом

³⁷Кад је требало да га уведу у касарну, Павле упита заповедника: »Да ли смем нешто да ти кажем?«

А овај рече: »Зар знаш грчки? ³⁸Онда ти ниси онај Египћанин који је пре неколико дана дигао буну и у пустињу повео четири хиљаде људи с бодежима?«

³⁹»Ја сам Јудејин из Тарса у Киликији«, рече Павле, »грађанин знаменитог града. Молим те, дозволи ми да се обратим народу.«

⁴⁰Кад му је заповедник дозволио, Павле стаде на степениште и махну руком народу па настаде тајац. Он онда проговори на арамејском језику и рече:

22»Браћо и очеви, саслушајте сада моју одбрану.«

²Кад су чули да им се обраћа на арамејском језику, они се још више утишаше.

А он рече: ³»Ја сам Јудејин, рођен у Тарсу у Киликији, али сам одрастао у овом граду. Код Гамалиилових ногу сам васпитан тачно по Закону праотаца. Ревнсно сам служио Богу* као и сви ви данас. ⁴Следбенике овога Пута сам прогонио до смрти. Мушкарце и

Ревнсно ... Богу Дословно: Ревновао сам за Бога

жене сам окивао и предавао у тамнице, ⁵као што првосвештеник и све старешине могу да посведоче. Од њих сам добио писма за браћу у Дамаску па сам пошао да оне који су онде били доведем у Јерусалим у оковима да буду кажњени.«

Павле говори о свом обраћењу

(Дела апостолска 9,1-19; 26,12-18)

⁶»Али, док сам путовао и приближавао се Дамаску, око поднева силна светлост са неба изненада засја око мене.

⁷Падох на земљу и зачух глас како ми говори: 'Савле, Савле, зашто ме прогониш?'

⁸Ја упитам: 'Ко си ти, Господе?'

А он ми рече: 'Ја сам Исус Назарећанин, кога ти прогониш.'

⁹Моји сапутници су видели светлост, али нису чули глас онога који ми је говорио.

¹⁰'Шта да учиним, Господе?' упитам.

А Господ ми рече: 'Устани и иди у Дамаск. Онде ће ти бити речено све што ти је одређено да учиниш.'

¹¹Како нисам видео, због сјаја оне светлости, моји сапутници ме поведоше за руку па тако уђох у Дамаск.

¹²А неки Ананија, човек побожан по Закону и веома угледан међу свим Јудејима који су онде становали, ¹³дође к мени, стаде поред мене и рече ми: 'Брате Савле, прогледај!' И ја истог часа прогледах и видех га.

¹⁴А он рече: 'Бог наших праотаца предодредио те је да упознаш његову вољу, да видиш Праведника и да чујеш глас из његових уста. ¹⁵Јер, ти ћеш му пред свим људима бити сведок за оно што си видео и чуо. ¹⁶А сад, шта чекаш? Устани и крсти се, и спери своје грехе, призивајући његово име.'«

Павлово послање паганима

¹⁷»Кад сам се вратио у Јерусалим и молио се у Храму, падох у занос ¹⁸и видех Господа.

'Пожури', рече ми, 'и одмах иди из Јерусалима јер неће прихватити твоје сведочанство о мени.'

¹⁹Ја рекох: 'Господе, они знају да сам бацао у тамнице и тукао по синагогама оне који у тебе верују. ²⁰И кад се проливала крв твога сведока Стефана, и ја сам онде стајао, одобравајући и чувајући одећу оних који су га убијали.'

²¹А он ми рече: 'Хајде! Послаћу те далеко — паганима.'«

Павле римски грађанин

²²Слушали су га до ове речи, а онда повикаше: »Уклони таквога са земље! Не треба да живи!«

²³Док су они викали, витлали огртачима и бацали прашину у ваздух, ²⁴заповедник нареди да Павла одведу у касарну, избичују га и испитају да би дознао зашто су тако викали на њега.

²⁵Али, кад су га полегли и везали каишевима, Павле упита капетана који је онде стајао: »Зар смете да бичујете римског грађанина коме још није суђено?«

²⁶Кад је капетан то чуо, приђе заповеднику и обавести га, рекавши: »Шта то хоћеш да урадиш? Овај човек је римски грађанин.«

²⁷Заповедник приђе Павлу и упита: »Речи ми, јеси ли ти римски грађанин?«

»Јесам«, одговори Павле.

²⁸»Мене је стајало прилично новца да стекнем ово грађанство«, рече заповедник.

А Павле одврати: »Ја сам се с њим и родио.«

²⁹И одмах од њега одступише они који су хтели да га испитају. А заповедник се уплаши кад је сазнао да је Павле, кога је он везао, римски грађанин.

Павле пред Синедрионом

³⁰Сутрадан га заповедник ослободи, а пошто је хтео поуздано да сазна за шта га Јудеји оптужују, нареди првосвештеницима и целом Синедриону* да се окупе па доведе Павла и постави га пред њих.

23 Павле погледа у Синедрион* па рече: »Браћо, ја сам све до дана данашњег са потпуно чистом савешћу живео служећи Богу.«

²Нато првосвештеник Ананија нареди онима који су стајали до њега да Павла ударе по устима.

³Тада му Павле рече: »Тебе ће ударити Бог, зиде окречени! И ти си сео овде да ми судиш по Закону, а противно Закону наређујеш да ме ударе!«

Синедриону Или: Већу; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду

⁴»Зар се усуђујеш да вређаш Божијег првосвештеника!« рекоше присутни.

⁵А Павле рече: »Нисам знао, браћо, да је првосвештеник. Јер, записано је: 'Не говори рђаво о поглавару свога народа.'*«

⁶Тада Павле, знајући да су неки од њих садужеји, а други фарисеји, повика у Синедриону*: »Браћо, ја сам фарисеј, син фарисеја! Суди ми се због наде у васкрсење мртвих!«

⁷И кад је то рекао, настаде препирка између фарисеја и садужеја, и окупљени се поделише. ⁸Садужеји, наиме, говоре да нема васкрсења, ни анђела, ни духа, а фарисеји све то признају.

⁹Дуже се силна граја, а неки учитељи закона из фарисејске странке устадоше па почеше жестоко да расправљају, говорећи: »Не налазимо никакво зло овом човеку. Јер, шта ако му је говорио дух или анђео?«

¹⁰Кад се препирка веома заоштрила, заповедник се уплаши да ће Павла растргнути, па нареди да војници сиђу и да га на силу уклоне од њих и одведу у касарну.

¹¹Следеће ноћи Господ стаде пред Павла и рече: »Само храбро. Јер, како си о мени сведочио у Јерусалиму, тако треба да сведочиш и у Риму.«

Завера против Павла

¹²Кад је свануло, Јудеји сковаше заверу и заклеше се да неће ни јести ни пити док Павла не убију. ¹³А оних који су сковали заверу било је више од четрдесет.

¹⁴Они одоше првосвештенику и старешинама и рекоше: »Свечано смо се заклели да ништа не окусимо док не убијемо Павла. ¹⁵Стога сад ви и Синедрион* поднесите захтев заповеднику да вам га доведе под изговором да бисте хтели тачније да испитате његов случај, а ми смо спремни да га убијемо пре него што стигне овамо.«

¹⁶Али, син Павлове сестре је чуо за ову заверу па оде, уђе у касарну и обавести Павла.

¹⁷Павле позва к себи једног капетана и рече: »Одведи овог младића заповеднику јер има о нечему да га обавести.«

¹⁸Капетан га узе и одведе заповеднику и рече: »Затвореник Павле ме је позвао к себи и замолио ме да ти доведем овог младића јер има о нечему да те обавести.«

¹⁹Заповедник узе младића за руку па га одведе на страну и упита: »О чему имаш да ме обавестиш?«

²⁰А он рече: »Јудеји су се договорили да те замоле да сутра доведеш Павла у Синедрион* под изговором да хоће тачније о њему да се распитају. ²¹Ти, дакле, не дај да те они наговоре јер више од четрдесет њих вреба на њега у заседи. Заклели су се да неће ни јести ни пити док га не убију. И већ сад су спремни, само чекају твој пристанак.«

²²Тада заповедник отпусти младића, наредивши му: »Ником не причај да си ме о овом обавестио.«

Павле премештен у Кесарију

²³Онда позва двојицу својих капетана и рече: »Спремите две стотине војника, седамдесет коњаника и две стотине копљаника да крену у Кесарију у девет сати вечерас*. ²⁴Опремите и јахаће животиње на којима ће јахати Павле и безбедно га отпремите намеснику Феликсу.«

²⁵Потом написа писмо следеће садржине:

²⁶»Клаудије Лисија,

уваженом намеснику Феликсу,

поздрав.

²⁷Овог човека су ухватили Јудеји и хтели су да га убију, али ја сам дошао са својим војницима и избавио га пошто сам сазнао да је римски грађанин. ²⁸Желео сам да сазнам за шта га оптужују па сам га одвео у њихов Синедрион*. ²⁹Утврдио сам да га оптужују због неких спорних питања из њиховог закона, и да није крив ни за шта што би заслуживало смрт или тамницу. ³⁰А кад ми је јављено да је против њега скована завера, одмах сам га послао теби, а његове тужитеље сам упутио да теби кажу за шта га оптужују.«

³¹Војници по заповести узеше Павла и ноћу га одведоше у Антипатриду. ³²Сутрадан

23,5 2.Мојсијева 22,28

Синедрион Или: Веће; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду

у девет сати вечерас Дословно: од трећег часа ноћи

оставише коњанике да с њим продуже даље, а они се вратише у касарну. ³³Кад су стигли у Кесарију, предадоше намеснику писмо и доведоше Павла пред њега. ³⁴Намесник прочита писмо па га упита из које је покрајине.

Кад је чуо да је из Киликије, ³⁵рече: »Саслушаћу те кад стигну твоји тужитељи«, па нареди да га чувају у Иродовом двору.

Павле пред Феликсом

24Пет дана касније у Кесарију стигоше првосвештеник Ананија и неколико старешина са неким Тертулом, адвокатом, па намеснику изнесе оптужбе против Павла.

²А кад су Павла позвали да уђе, Тертул поче да га оптужује, говорећи: »Ми уживамо велики мир захваљујући теби, а твоја далековидост је донела побољшања овом народу, ³и ми то, уважени Феликсе, на сваки начин и на сваком месту са свом захвалношћу признајемо. ⁴Али, да те више не замарам. Молим те да нас у својој доброту укратко саслушаш.

⁵Открили смо, наиме, да је овај човек права куга. Он подстиче буне међу Јудејима свуда по свету, и коловођа је назаренске секте. ⁶Чак је и Храм покушао да оскрнави, али смо га ухватили. ^{7*} ⁸Ако га испиташ, моћи ћеш и сам од њега да сазнаш све за шта га оптужујемо.«

⁹А Јудеји га подржаше, потврђујући да је све то тачно.

¹⁰Кад му је намесник махнуо да говори, Павле рече: »Пошто знам да си већ много година судија у овом народу, мирне душе износим своју одбрану. ¹¹Можеш да провериш да нема више од дванаест дана како сам стигао у Јерусалим да се поклоним Богу. ¹²Нису ме затекли да се с неким препирем у Храму, ни да буним народ по синагогама или у граду, ¹³и не могу да ти докажу оно за шта ме сада оптужују. ¹⁴Али, ово ти признајем: Богу наших отаца служим у складу са Путем, који зову сектом. Верујем у све што је у

складу са Законом и што је записано у Пророцима. ¹⁵И ја имам наду у Бога, као што је и ови сами имају — да ће бити васкрсење и праведних и неправедних. ¹⁶Зато се увек веома трудим да ми савест буде чиста пред Богом и људима.

¹⁷Дошао сам после неколико година да свом народу донесем помоћ и да принесем жртве. ¹⁸Док сам то чинио, затекоше ме у Храму, очишћена, а не са гомилом или у метежу. ¹⁹Али, неки Јудеји из Азије — они би требало да се нађу пред тобом и изнесу своје оптужбе, ако шта имају против мене.

²⁰Или, нека ови овде кажу који су мој злочин нашли кад сам стајао пред Синедрионом*, ²¹осим ако то није оно што сам повикао док сам стајао међу њима: 'Ви ми данас судите због васкрсења мртвих'.«

²²Тада Феликс, који је био добро обавештен о Путу, одгоди саслушање, рекавши: »Кад дође заповедник Лисија, решићу ваш случај.«

²³Онда нареди капетану да Павла чувају, али да има неке олакшице и да ником од његових не бране да се стара о њему.

²⁴Неколико дана касније дође Феликс са својом женом Друсилом, која је била Јудејка, па посла по Павла. Слушао га је како говори о вери у Исуса Христа, ²⁵али кад је Павле почео да расправља о праведности, уздржљивости и будућем суду, Феликса обузе страх па рече: »Сад иди, а кад нађем времена, позваћу те.«

²⁶Уз то се надао да ће му Павле дати новца. Зато га је често позивао и разговарао с њим.

²⁷После две године Феликса наследи Поркије Фест. А пошто је желео да угоди Јудејима, Феликс остави Павла у оковима.

Павле пред Фестом

25Три дана по свом доласку у ову покрајину Фест оде из Кесарије у Јерусалим. ²Онде му првосвештеници и јудејски прваци изнесе своје оптужбе против Павла и замолише га ³да им учини услугу и Павла премести у Јерусалим — пошто су спремали заседу да га на путу убију.

24,6-8 У неким рукописима стоји: ухватили и хтели смо да му судимо по нашем закону. ⁷Али, дође заповедник Лисија и са великом силом га оте из наших руку ⁸и нареди његовим тужитељима да дођу пред тебе.

Синедрионом Или: Већем; Синедрион је био највиши јеврејски суд у грчком и римском периоду

⁴Али, Фест одговори да Павла чувају у Кесарији и да ће ускоро и он сам онамо.

⁵»Нека неки од ваших вођа пођу са мном«, рече, »и нека човека оптуже ако је за нешто крив.«

⁶Пошто је код њих провео не више од осам или десет дана, оде у Кесарију. Већ сутрадан седе на судијску столицу и нареди да доведу Павла. ⁷Кад се Павле појавио, окружише га Јудеји који су дошли из Јерусалима и изнесе многе озбиљне оптужбе против њега, које нису могли да докажу.

⁸А Павле се овако бранио: »Нисам се ничим огрешио о јудејски Закон, ни о Храм, ни о цара.«

⁹Али Фест, пошто је хтео да угоди Јудејима, рече му: »Хоћеш ли да идеш у Јерусалим да ти се онде преда мном за ово суди?«

¹⁰»Ја стојим пред царским судом«, рече Павле, »и овде треба да ми се суди. Јудејима нисам учинио никакво зло, као што и сам добро знаш. ¹¹Ако сам крив, или ако сам учинио нешто што заслужује смрт, не бежим од смрти. Али, ако су неосноване оптужбе које ови људи против мене износе, нико ме њима не може изручити. Улажем призив цару.«

¹²Пошто се саветовао са својим већем, Фест одговори: »Цару си уложио призив, цару ћеш и ићи.«

Павле пред Агрипом и Верником

¹³Неколико дана касније у Кесарију стигоше краљ Агрипа и Верника да поздраве Феста.

¹⁴Пошто су се онде задржали више дана, Фест изложи краљу Павлов случај, говорећи: »Овде је неки човек кога је Феликс оставио као затвореника. ¹⁵Кад сам био у Јерусалиму, првосвештеници и јудејске старешине га оптужише и затражише да буде осуђен. ¹⁶Ја им рекох да код Римљана није обичај да некога изруче пре него што се он, оптужени, суочи са тужитељима и не добије прилику да се брани од оптужбе. ¹⁷Стога нисам одуговлачио кад су дошли овамо са мном, него одмах сутрадан седох на судијску столицу и наредих да доведу тог човека. ¹⁸Његови тужитељи га окружише, али га не оптужише ни за један злочин који сам ја очекивао, ¹⁹него су се њим препирали о питањима њихове вере и о неком Исусу, који

је умро, мада Павле тврди да је жив. ²⁰Не сналазећи се у таквој препирци, упитах га да ли би хтео да иде у Јерусалим па да му се онде суди за то. ²¹Али, пошто се Павле позвао на своје право да га ми чувамо до одлуке његовог величанства, наредих да буде чуван док га не пошаљем цару.«

²²Тада Агрипа рече Фесту: »И сам бих волео да чујем тог човека.«

А овај рече: »Чућеш га сутра.«

²³Тако сутрадан Агрипа и Верника дођоше у великом сјају и, са заповедницима и градским угледницима, уђоше у судницу, а Фест заповеди да доведу Павла.

²⁴Тада Фест рече: »Краљу Агрипа, и сви ви који сте присутни, погледајте овог човека. Због њега ме салеће цела јудејска заједница, и у Јерусалиму и овде, и виче да он више не треба да живи. ²⁵Али, ја нисам нашао да је он учинио нешто што заслужује смрт, а пошто је он сам уложио призив његовом величанству, одлучио сам да га пошаљем. ²⁶Пошто немам ништа одређено о њему да напишем господару, извео сам га пред вас — пре свега пред тебе, краљу Агрипа — да бих после овог испитивања имао шта да напишем. ²⁷Мислим, наиме, да је неразумно послати затвореника, а не навести за шта се окривљује.«

Павле се брани пред Агрипом

26Тада Агрипа рече Павлу: »Допушта ти се да говориш у своју одбрану.«

А Павле испружи руку па поче своју одбрану: ²»Краљу Агрипа, сматрам се срећним што ћу данас пред тобом да се браним од свега онога за шта ме Јудеји оптужују, ³поготово зато што ти познајеш све јудејске обичаје и спорна питања. Стога те молим да ме стрпљиво саслушаш.

⁴Свим Јудејима је познат мој живот, који сам од своје најраније младости провео у свом народу, у Јерусалиму. ⁵Одавно ме познају и могли би, кад би хтели, да посведоче да сам, као фарисеј, живео у складу са захтевима најстроже странке наше вере. ⁶А сад стојим пред судом због наде у обећање које је Бог дао нашим праоцима, ⁷и чијем остварењу се нада наших дванаест племена, свесрдно и даноноћно служећи Богу. Због те наде, краљу, Јудеји ме оптужују. ⁸Зашто сматрате невероватним да Бог васкрсава мртве?

⁹И ја сам мислио да свим силама треба да се борим против имена Исуса Назарећанина. ¹⁰Ево шта сам чинио у Јерусалиму: многе свете сам бацио у тамницу пошто сам добио овлашћење од првосвештеника. А кад су их убијали, ја сам за то давао свој глас. ¹¹И по свим синагогама сам их мучењем присиљавао да хуле. До те мере сам био бесан на њих да сам их и у страним градовима прогонио.«

Павле говори о свом обраћењу

(Дела апостолска 9,1-19; 22,6-16)

¹²Тако сам, са овлашћењем и одобрењем првосвештеника ишао и у Дамаск. ¹³Усред бела дана, краљу, док сам путовао, видех светлост са неба, која сјајније од сунца обасја мене и моје сапутнике. ¹⁴Сви попадасмо на земљу, а ја зачух глас како ми на арамејском језику говори: 'Савле, Савле, зашто ме прогониш? Тешко је против остана ритати се!'

¹⁵Ја упитах: 'Ко си ти, Господе?'

А Господ рече: 'Ја сам Исус, кога ти прогониш. ¹⁶Него, устани и стани на ноге. Показао сам ти се да те поставим за служитеља и сведока овог што си од мене видео и оног што ћу ти још показати. ¹⁷Ја ћу те избављати од твог народа и од пагана, којима те шаљем ¹⁸да им отвориш очи, да се од таме окрену светлости и од Сатанине власти Богу и да верујући у мене приме опроштење греха и удео међу посвећенима.'

¹⁹Зато, краљу Агрипа, нисам био непокоран небеском виђењу, ²⁰него сам, прво онима у Дамаску, онда онима у Јерусалиму и по целој јудејској земљи, па паганима, проповедао да се покају и обрате Богу, и да чине дела достојна покајања.

²¹Због тога су ме Јудеји ухватили док сам био у Храму и покушали да ме убију. ²²Али, с Божијом помоћи до дана данашњег сведочим и малом и великом, не говорећи ништа осим оног што су Пророци и Мојсије рекли да ће се догодити: ²³да ће Христос* страдати и, као први који је васкрсао из мртвих, објавити светлост нашем народу и паганима.«

²⁴Док се он тако бранио, Фест повика: »Булазниш, Павле! Велика ученост ти је помутила разум.«

Христос Или: Месија

²⁵»Не булазним, уважени Фесте«, одговори Павле, »него истините и разумне речи говорим. ²⁶Краљ је у ово добро упућен и њему могу да говорим слободно. Не верујем да му је било шта од овог непознато, јер то се није догодило у неком запећку. ²⁷Краљу Агрипа, верујеш ли пророцима? Знам да верујеш.«

²⁸Тада Агрипа рече Павлу: »Још мало и убедићеш ме да постанем хришћанин!«

²⁹»Мало или много«, рече Павле, »ја се молим Богу да не само ти већ и сви ови који ме данас слушају постану као ја — изузев ових окова.«

³⁰Тада устадоше краљ, намесник, Верника и они који су с њима седели, ³¹па кад су се повукли, разговарали се међу собом, говорећи: »Овај човек не чини ништа што заслужије смрт или окове.«

³²А Агрипа рече Фесту: »Да није уложио призив цару, могао би да буде ослобођен.«

Павле плови у Рим

27Кад је одлучено да отпловимо у Италију, Павла и неке друге затворенике предадоше капетану Царске чете, који се звао Јулије. ²Укрцасмо се на једну адрамитску лађу која је ишла до места у азијском приморју и отпловисмо. А с нама је био и Аристарх, Македонац из Солуна. ³Сутрадан пристадосмо у Сидону, а Јулије, који је човечно поступао с Павлом, допусти му да оде до својих пријатеља, да се ови побрину за његове потребе.

⁴Кад смо се одвезли оданде, пловили смо у заветрини Кипра јер смо имали противан ветар. ⁵Препловисмо море дуж обала Киликије и Памфилије и стигосмо у Миру ликијску. ⁶Онде капетан нађе једну александријску лађу која је ишла за Италију па нас укрца на њу.

⁷Неколико дана смо пловили споро и једва се примакосмо Книду. Пошто нам ветар није допуштао да пристанемо, код Салмоне уђосмо у заветрину Крита, ⁸па пловећи дуж њега, на једвите јаде стигосмо до места званог Добра пристаништа, близу којег је био град Ласеја.

⁹Много времена је било изгубљено и пловидба је већ постала погибелна јер је и Пост био прошао па Павле поче да их опомиње.

¹⁰»Људи«, рече им, »видим да ће наше путовање бити веома тегобно и да ће донети

велику штету не само терету и лађи већ и нашим животима.«

¹¹Али, капетан је више веровао кормилару и власнику лађе него Павловим речима. ¹²Пошто лука није била погодна за зимовање, већина одлучи да се отплови оданде и да се, буде ли могуће, стигне до Финикса, критске луке која гледа на југозапад и северозапад.

Олуја

¹³А кад је задувао слаб јужни ветар, помислише да ће остварити свој наум па дигоше сидро и запловише дуж обале Крита. ¹⁴Али, недуго затим са острва задува олујни ветар звани североисточњак, ¹⁵захвати лађу, која није могла да му се одупре, па пустисмо да нас носи. ¹⁶Док смо пловили у заветрини острвца које се зове Клауда, с тешком муком дохватисмо чамац. ¹⁷Дугоше га на палубу па ужадима опасаше лађу. Плашећи се да се не насучу у Сирти, спустише главно сидро, и тако их је даље носило.

¹⁸Пошто нас је олуја жестоко захватила, сутрадан почеше да избацују товар, ¹⁹а трећег дана својим рукама избацише бродску опрему. ²⁰Пошто се ни сунце ни звезде не показаше неколико дана, а олуја није попуштала, настаде сваке наде да ћемо се спасти. ²¹А већ дуго се није ни јело.

Тада Павле стаде пред њих и рече: »Људи, требало је послушати мене и не испловљавати са Крита. Тада бисте избегли ову невољу и штету. ²²Али, и сад вам саветујем да се разведрите јер ниједан од вас неће изгубити свој живот, само ће лађа бити изгубљена. ²³Ноћас, наиме, стаде пред мене анђео Бога коме припадам и коме служим, ²⁴и рече: 'Не бој се, Павле. Ти треба да станеш пред цара. И, ево, Бог ти је поклонио све ове који с тобом плове.' ²⁵Зато, разведрите се, људи, јер верујем Богу да ће бити баш тако како ми је речено. ²⁶Само, треба да се насучемо на једно острво.«

Бродолом

²⁷Четрнаесте ноћи откако нас је носило по Адрији*, морнари наслутише да је копно близу ²⁸па бацише висак и измерише

двадесетхвати* дубине. Мало касније поново бацише висак и измерише петнаестхвати*. ²⁹Плашећи се да не налетимо на гребене, спустише четири сидра са крме, једва чекајући да сване.

³⁰Кад су, с намером да побегну, морнари спустили чамац у море, претварајући се да желе да спусте нека сидра с прамца, ³¹Павле рече капетану и војницима: »Ако ови људи не остану на броду, ви се нећете спасти.«

³²Тада војници пресекоше ужад чамца и пустише га да падне.

³³Пред свануће Павле поче све да их наговара да нешто поједу говорећи: »Данас је четрнаести дан како чекате у неизвесности, без јела, ништа не окусивши. ³⁴Сада вас молим да једете јер је то за ваше спасење. А ни длака с главе ниједном од вас неће фалити.«

³⁵И то рекавши, узео хлеб и пред свима захвали Богу па га изломи и поче да једе. ³⁶Сви се разведрише па се и сами прихватише јела. ³⁷А на лађи је било укупно две стотине седамдесет шест људи. ³⁸Пошто су се најели, почеше да растерећују лађу бацајући жито у море.

³⁹Кад је свануло, не препознаше копно, али угледаше једну увалу са пешчаном обалом па одлучише, буде ли могуће, да на њу навезу лађу. ⁴⁰Одвезаше сидра и пустише их у море, а истовремено олабавише ужад на крмама. Онда разапеше предње једро према ветру и запловише ка обали, ⁴¹али лађа налете на гребен и насука се. Прамац се заглави и остаде непокретан, а крма се ломила под силином таласа.

⁴²Тада војници хтедоше да побију затворенике да неки не би отпливао и побегао. ⁴³Али, капетан је хтео да спасе Павла па осујети њихов наум. Нареди да они који знају да пливају први скоче у море и изађу на обалу, ⁴⁴а остали на даскама или олупинама лађе. Тако сви безбедно стигоше на копно.

На Малти

28Кад смо се тако спасли, сазнасмо да се острво зове Малта. ²Домороци нам исказаше необичну љубазност. Наложеше ватру и све нас примише јер је почела киша

по Адрији У оно време се назив »Адрија« односио и на Јадран и на део Медитерана који се простире далеко на југ од Италије.

двадесетхвати Око 37 метара
петнаестхвати Око 27 метара

и било је хладно. ³Павле сакупи нарамак грана, а док га је стављао на ватру, због врелине изађе змија и припи му се уз руку.

⁴Кад су домороци видели како му змија виси са руке, рекоше један другом: »Мора да је овај човек убица. Спасео се од мора, али Правда му не да да живи.«

⁵Али, Павле отресе животињу у ватру и ништа му није било. ⁶А они су очекивали да ће да отекне или да се одједном сруши мртав. Кад су, после дугог чекања, видели да му се ништа необично није десило, променише мишљење па почеше да говоре да је бог.

⁷А у близини се налазило имање поглавара острва, који се звао Публије. Он нас прими у свој дом и три дана нас је љубазно гостио. ⁸А Публијев отац је лежао јер су га мучиле грозница и срдобоља. Павле уђе код њега, помоли се па положи на њега руке и излечи га. ⁹После тога почеше да долазе и други болесни са острва, и беху излечени. ¹⁰Због тога нам указаше многе почести, а кад смо одлазили, снабдеше нас оним што нам је било потребно.

Долазак у Рим

¹¹А отпловили смо три месеца касније на једној александријској лађи која је презимила на острву, а заштитни знак су јој били Диоскури*. ¹²Стигосмо у Сиракусу и онде остадосмо три дана. ¹³Оданде испловисмо и стигосмо у Региум. Сутрадан задува јужни ветар па за два дана стигосмо у Путеоле. ¹⁴Онде нађосмо браћу, која нас замолише да код њих останемо седам дана. Тако стигосмо и у Рим. ¹⁵Тамошња браћа сазнаше за наш долазак па нам изађоше у сусрет све до Апијевог трга и Три крчме. Кад их је Павле угледао, захвали Богу и охрабри се. ¹⁶Кад смо ушли у Рим, Павлу допустише да станује одвојено, са једним војником који га је чувао.

Павле проповеда у Риму

¹⁷После три дана Павле позва јудејске прваке, па кад су се окупили, рече им: »Браћо, иако нисам учинио ништа против нашег народа ни против обичаја наших праотаца, у Јерусалиму ме окованог предадоше Римљанима. ¹⁸Они ме испиташе и

хтедоше да ме ослободе јер нисам био крив ни за шта што заслужује смрт. ¹⁹Али, Јудеји се успротивише па сам био приморан да уложим призив цару — али не да бих изнео неку оптужбу против свог народа. ²⁰То је разлог што сам вас замолио да дођете да са вама разговарам јер сам због наде Израелове окован овим ланцем.«

²¹»Нисмо о теби примили никакво писмо из Јудеје«, рекоше му они, »и нико од браће која стижу оданде није о теби јавио или рекао нешто лоше. ²²Али, волели бисмо да од тебе чујемо шта мислиш јер знамо да се против ове секте свуда говори.«

²³Тако одредише један дан па још више њих дође к њему у стан. А он им је излагао и сведочио о Божијем царству и од јутра до вечери их из Мојсијевог закона и Пророка уверавао у све што се односи на Исуса. ²⁴Његове речи уверише неке, али други не повероваше. ²⁵Тако несложни међу собом, почеше да се разилазе кад је Павле рекао: »Како је добро Свети Дух рекао кад је преко пророка Исаије говорио о вашим праоцима:

- ²⁶ 'Иди овом народу и реци:
Слушаћете и слушаћете, али нећете разумети;
гледаћете и гледаћете, али нећете видети.
- ²⁷ Јер, отврднуло је срце овог народа,
ушима једва чују
и очи су затворили.
Иначе би очима видели,
ушима чули,
срцем разумели и обратили се,
и ја их излечио.*'

²⁸Треба, дакле, да знате да је ово Божије спасење послано паганима — они ће чути.« ²⁹*

³⁰Павле је две пуне године остао у свом унајмљеном стану. Онде је примао све који су му долазили ³¹и смело и несметано проповедао Божије царство и учио их о Господу Исусу Христу.

28,26-27 Исаија 6,9-10

28,29 У неким рукописима стоји: чути.« ²⁹Кад је то рекао, Јудеји одоше, жестоко се препирући међу собом.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>